DRZEWO POLSKIE

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWOM PRZEMYSŁU I HANDLU DRZEWNEGO ORAZ LEŚNICTWA

REDAKCJA i ADMINISTRACJA w WARSZAWIE ul. PIĘKNA Nr. 13 m. 3, TELEFON 112-96.

PRENUMERATA KWARTALNA łącznie z dodatkami w kraju zł. 12, zagranicą $ 2.50	KONTO CZEKOWE P. K. O. Warszawa Nr. 16.350	TARYFA OGŁOSZENIOWA NA OSTATNIEJ STRONIE

Przedruk bez podania źródła wzbroniony.

Rok II. *Warszawa, dn. 10 czerwca 1928 r.* *№ 11.*

ALEKSANDER DĄBROWSKI

WARSZAWA

Zagadnienie racjonalnej gospodarki drzewem

Zagadnienie racjonalnej gospodarki drzewem w chwili obecnej, wobec niewątpliwej, wciąż wzrastającej konsumcji materjałów drzewnych na rynkach światowych oraz wobec stwierdzenia, że światowa gospodarka zapasami tych materjałów wykazuje stały, wciąż wzrastający deficyt, to znaczy, że światowy wyrąb i spożycie drewna znacznie przekracza przyrost naturalny—zagadnienie to wysuwa się na czoło polityki leśnej oraz polityki obrotu materjałami drzewnemi w Polsce.

Dla zobrazowania całości zagadnienia racjonalnej gospodarki drewnem staje się koniecznem i niezbędnem rozpatrzeć w ramach tego zagadnienia kwestję zasobów leśnych, gospodarki surowcami drzewnemi z jednej strony, a tego, co uczyniono i co uczynić należy, z drugiej strony, aby gospodarkę leśną i drzewną w kraju postawić w takich warunkach produkcji i konsumcji, któreby zapewniły celowe i racjonalne zaspokojenie potrzeb konsumcji wewnętrznej i eksportu zagranicę w odniesieniu do materjałów drzewnych.

Całokształt zagadnień polityki leśnej i obrotu drewnem wiąże się z normalnem istnieniem i rozwojem przemysłu drzewnego, dla którego zasadnicza przesłanka prężności polega na oparciu się na własnych źródłach surowca drzewnego, dostarczanego stale w ilościach nie podlegających znaczniejszym wahaniom. Warunek ten oparcia, się na własnych źródłach surowca, jest decydującym i o wiele ważniejszym dla istnienia przemysłu drzewnego, niż w innych gałęziach wytwórczości, a to dzięki trudnościom transportowym, spowodowanym znacznym ciężarem i objętością surowca drzewnego, jak również i drewna nawpół obrobionego przy stosunkowo niskiej jego cenie.

Zasoby leśne Polski.

Źródłem surowca drzewnego są lasy, których w Polsce posiadamy:

a) wg. oszacowania Ministerstwa Rolnictwa w r. 1923:

1) państwowych	2.835.406 ha	
2) należących do prywatnej własności powyżej 50 ha	4.193.337 ha	
3) należących do prywatnej własności poniżej 50 ha	1.915.019 ha	8.943.762 ha

b) wg. obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego z. r. 1927 ogólna powierzchnia lasów wynosi: 7.946.444 ha

c) wg. danych Komisji Ankietowej w r. 1927: 7.519.115 ha.

Od czasu szacunku Min. Roln. zaszły zmiany co do ogólnej powierzchni lasów w kraju, wpływające z jednej strony na jej zmniejszenie (parcelacja, likwidacja serwitutów), z drugiej strony na jej zwiększenie. Ścisłych danych cyfrowych, któreby obrazowały te zmiany, dotychczas nie posiadamy pomimo istnienia w poszczególnych urzędach odpowiednich materjałów w stanie surowym. Co się tyczy lasów państwowych, to wg. sprawozdania Min. Roln. za okres od 1 stycznia 1926 r. do 1 kwietnia 1927 r. ogólna ich powierzchnia wynosi 2.906.470 ha, z czego wynika, iż powierzchnia lasów państwowych zwiększyła się o 71.064 ha.

Zwiększenie to odbyło się jednak w przeważającej mierze kosztem zmniejszenia się powierzchni lasów prywatnych w drodze wykupu przez Państwo, jak np. Puszcza Nalibocka—ca 40.000 ha, Krotoszyn—ca 12.000 ha, Runowo—ca 3.000 ha.

Jednocześnie pg. danych Min. Roln. oblicza się, że skutkiem parcelacji i likwidacji serwitutów powierzchnia lasów nie stanowiących własności Państwa w okresie 1919 do 1926 r. włącznie zmniejszyła się o 288.658 ha.

W stosunku do ogólnej powierzchni lasów, szacowanej przez Min. Roln. na 8.743.762 ha, wysokość odsetka lesistości Polski wynosi 23%, na jednego zaś mieszkańca przypada 0,33 ha lasu. W braku jednak katastru leśnego cyfry te nie mogą być uważane za ścisłe i są prawdopodobnie zbyt optymistyczne.

Co do lesistości zajmuje więc Polska w szeregu krajów europejskich dopiero dwunaste miejsce za Szwecją (55), Finlandją (52), Austrją (33), Czechosłowacją (33), Rosją Europ. (30), Bułgarją, Łotwą i Niemcami (po 27), Rumunją (23) i Szwajcarją (23)—wobec jednak stosunkowo słabego zaludnienia, przyrost naszych lasów całkowicie zabezpiecza samowystarczalność kraju pod względem zaspokojenia normalnego zapotrzebowania w materjale drzewnym, a nawet pozwala na pewien nienadmierny wywóz drewna, o czem będzie mowa później.

Wyżej przytoczone cyfrowe dane, obrazujące ogólną powierzchnię lasów, są ustalone na podstawie przybliżonych obliczeń; wobec braku powszechnego spisu lasów obliczenia te są oparte na danych przedwojennych, na obliczeniach władz ochrony lasu, częściowo na planach urządzenia gospodarstw leśnych. Jedynie powierzchnia lasów państwowych jest stwierdzona dokładnie. To też obliczenia ogólnej powierzchni lasów należy przyjmować jako przybliżone, jedynie bowiem ogólnopaństwowy spis lasów może dać w przyszłości cyfry dokładne.

Zapas i normalny przyrost lasów polskich.

Całkowity zapas drzewny w lasach według oszacowania Min. Roln. wynosi przeszło 900.000.000 m³, według obliczeń inż. Barańskiego (Kwestja drzewna w Polsce (str. 26) około 1.000.000.000 m³.

Roczny normalny przyrost (produkcja drewna) w lasach państwowych wynosi pg. ścisłych obliczeń Min. Roln. przeciętnie 8.066.094 m³.

Roczny normalny przyrost w lasach niepaństwowych, pozostających pod nadzorem władz ochrony lasów wynosi wg. inż. Barańskiego (str. 26) 11.500.000 m³. Dane Min. R. Publ. z racji wymiaru daniny lasowej, określające przyrost roczny na około 8.976.321 m³ nie mogą być uważane za miarodajne, gdyż nie uwzględniają wszystkich lasów prywatnych.

Ogólny roczny przyrost lasów w Polsce nie daje się wobec dotychczasowego braku ścisłych podstawowych danych uchwycić i chcąc go określić choć w przybliżeniu, najlepiej przyjąć średnią arytmetyczną między szacunkiem Min. Roln. z r. 1923—23.060.000 m³ szacunkiem tegoż Ministerstwa z r. 1924—21.336.000 m³ oraz szacunkiem Min. Rob. Publ., dokonanym z racji wymiaru daniny lasowej—17.042.415 m³.

Średnia arytmetyczna tych cyfr szacunkowych wynosi 20.479.471 m³, stosownie do tego więc można roczny przyrost w lasach Polski z pewnem prawdopodobieństwem określić na 20.500.000 m³ (inż. Barański oblicza przyrost ten na z górą 21.600.000 m³).

W stosunku więc do ogólnego zapasu drzewa w ilości ok. 900.000.000 m³ wynosi przyrost roczny 2,27%. Na ilość tę składają się lasy państwowe z przyrostem 8.000.000 m³, prywatne większej własności 11.500.000 m³ i małej własności, nie objęte nadzorem władz ochrony lasów 1.000.000 m³.

Zapas drewna w lasach łącznie z gruntem leśnym stanowi kapitał, którego odsetki w postaci rocznego normalnego przyrostu masy drzewnej w wysokości około 20.500.000 m³ mogą być corocznie realizowane, t. j. przeznaczone do wyrębu. Jedną z podstawowych zasad normalnej, racjonalnej gospodarki leśnej jest utrzymanie ciągłości i trwałości użytkowania lasu; wykładnikiem zaś tej trwałości i ciągłości użytkowania są coroczne wyręby drewna, nieprzekraczające przyrostu lasów.

Jednem z najważniejszych zadań racjonalnej polityki leśnej jest rozpoznanie i utrzymanie pewnej stałej granicy między kapitałem leśnym czyli t. zw. zapasem drewna w lasach, a przyrostem drzewnym. Ustalenie i utrzymanie tej granicy w gospodarstwie leśnem jest rzeczą trudną, albowiem zarówno kapitał produkujący, jak wreszcie i sam produkt-przyrost są jedną i tą samą substancją — drewnem. Pobieranie przyrostu masy drzewnej nie odbywa się równomiernie na całej powierzchni lasów, przyrost jest realizowany przez całkowity wyrąb drzewostanów, które osiągnęły dojrzałość rębną, wyrąb zaś musi być kompensowany przez przyrost, jaki dokonywa się w ciągu danego okresu na zapasie drzewnym. Gdy wyrąb odpowiada ilościowo przyrostowi, kapitał leśny pozostaje stale nienaruszonym, jeżeli zaś wyrąb przekracza przyrost, to odbywa się on w części przekraczającej przyrost kosztem kapitału drzewnego.

Mogłoby się zdawać, że ponieważ przyrost w stosunku do kapitału drzewnego stanowi zaledwie ok. 2,27% to nawet znaczne przekroczenie jego przy wyrębach w niewielkim tylko stopniu narusza substancję lasów. Należy jednak pamiętać, że istniejący w danej chwili zapas drzewny ma być źródłem produkcji drewna na okres około 80-letni (iglaste), albowiem w tym dopiero wieku znaczna większość drzewostanów w naszych lasach normalnie dochodzi do dojrzałości rębnej. Dzięki temu niebezpieczeństwo osłabienia i zmniejszenia kapitału drzewnego ujawnić się może dopiero w zestawieniu z długością okresu produkcyjnego w gospodarstwie leśnem. Pozatem nie należy zapominać, że zapas drzewny składa się w znacznej swej części z drzewostanów nienadających się do celów użytkowych, jak młodniki i drągowina. Przeto stałe przekraczanie przyrostu przez nadmierne wyręby szybko mogłoby doprowadzić do prędkiego wyczerpania się drzewostanów, nadających się do wyrębów, co w skutkach może spowodować wstrzymanie w czasie niezbyt odległym pobierania wogóle z lasów użytków dla braku drzewostanów dojrzałych do rębności,

pomimo istnienia zapasu drzewnego w drzewostanach młodszych, jednak nie mających jeszcze wartości użytkowej. Niebezpieczeństwu temu skutecznie przeciwdziałać może odpowiednio znowelizowana Ustawa o zagospodarowaniu lasów, nie stanowiących własności Państwa

W związku z pobieraniem użytków z lasu w drodze wyrębów rocznego przyrostu należy jeszcze zwrócić uwagę na odnowienie (zalesienie) powierzchni wyrąbanej.

Osiągnięty dzisiaj poziom nauki o lesie pozwala twierdzić, że dokonywujące się po każdym wyrębie odnowienie lasu, o ile pod względem ilościowym osiąga poprzedni stan, o tyle pod względem jakościowym prawie z reguły daje drzewostany o słabszej jakości gatunkowej pozyskiwanych użytków. Aby zapewnić sobie należytą jakość drewna w odnawiających się drzewostanach, nie wystarcza dokonać formalnie zalesienia powierzchni z której został usunięty drzewostan, dojrzały do rębności, ale trzeba jeszcze drzewostan ten odpowiednio pielęgnować, zgodnie z przyrodniczemi podstawami hodowli lasów.

Gospodarka surowcem drzewnym.

Na tle powyższych rozważań gospodarka surowcem drzewnym w sensie dokonywanych wyrębów w lasach oraz zaspokojenia potrzeb wewnętrznych i eksportu drzewa przedstawia się w sposób następujący:

W lasach państwowych roczny etat rębny, równy przyrostowi, obliczony na podstawie planów gospodarczych leśnych, wynosi przeciętnie 8.000.000 m³. Wyrąbano natomiast:

w r. 1923	8.463.851	m³
w r 1924	8.747.938	„
w r. 1925	14.359.824	„
w r. 1626 i I-ym kwart. 1927—	14.134.616,02	„

Przekroczenie etatu w r. 1925 i 1926 spowodowane było nadzwyczajnemi wyrębami drzewostanów, zniszczonych przez sówkę chojnówkę, czyli wydarzeniem mającem charakter klęski elementarnej; naogół użytkowanie w lasach państwowych nie odbiegło od racjonalnych zasad gospodarki leśnej w sensie pobierania użytków, jedynie co do nadzwyczajnych wyrębów z tytułu inwazji sówki chojnówki możnaby wyrazić przypuszczenie, że nie byłyby one tak wielkie, gdyby akcja zapobiegawcza stała na należytej wysokości. Nie dotykając polityki lasów państwowych, prowadzonej w stosunku do przemysłu drzewnego, a częstokroć bedącej w sprzeczności z celowemi przesłankami polityki gospodarczej Państwa, należy stwierdzić, że gospodarka w lasach państwowych winna zdążać do osiągnięcia wyższego poziomu, możliwego w naszych warunkach.

Wyręby w lasach większej własności prywatnej, pozostającej pod faktycznym nadzorem władz ochrony lasów (4.193.337 ha), przy normalnym rocznym przyroście około 11.500.000 m³ przedstawiały się następująco (wg. Barańskiego, str. 61):

	1923 m³	1924 m³	1925 m³
1) Wyręby normalne w lasach, posiadających plany urządzenia gosp. leśn.	3.153.909	3.880.232	4.421.876
2) Wyręby nadetatowe w lasach urządz. i nieurządz. dokonane na podstawie zezwoleń władz ochrony lasów	12.809.065	5.387.769	12.896.961
3) Wyręby nieprawne	1,157.238	885.847	729.035
4) Wyręby na powierzch. podlegających zmian. rodz. użytkowania	2.350.000	2.740.000	4.350.000
Razem	19.470.212	12.893.898	22.397.872

Ponadto na cele daniny lasowej w ciągu tego trzechlecia można było wyrąbać w lasach nie serwitutowych etat dwuletni, poza trzechleciem normalnem. Po odtrąceniu uiszczonego poprzednio kontyngentu na odbudowę, ilość masy drzewnej tych dwuch etatów wynosiła na podstawie wymiarów daniny lasowej ca 9.408.000 m³.

W ten sposób w trzechleciu 1923—1925 wyrąb w tych lasach większej własności wyniósł łącznie przeszło 64.000.000 m³, co daje przeciętną roczną ilość 21.363.328 m³ zamiast dopuszczalnej 11.500.000 m³. Przyrost normalny bywał więc przekraczany o około 86%, przyczem działo się to zupełnie legalnie na podstawie zezwoleń Komisji Ochrony lasów, na podstawie legalnej parcelacji i znoszenia służebności oraz na podstawie ustawy o daninie lasowej. Wyręby bezprawne miały miejsce tylko w minimalnej ilości wypadków.

Dla oceny wyrębu w lasach prywatnych drobnej własności, jako nie objętych kontrolą urzędów ochrony lasów — brak wszelkich podstaw, można jednak przypuszczać, że dzięki poprzedniemu już spustoszeniu tych lasów, wyrąb ich w ostatnich czasach nie mógł więcej, aniżeli o 10% przekroczyć normalnego przyrostu, który określiliśmy na 1.000.000 m³ rocznie.

Razem na trzechlecie 1923/4/5 r. wyrąb we wszystkich lasach naszych, a więc państwowych, większej i mniejszej własności prywatnej wyniósł 98.961.598 m³ masy drzewnej, czyli rocznie przeciętnie około 33.000.000 m³; w stosunku do przyrostu ustalonego w wysokości 20.500.000 m³ masy drzewnej rocznie, wyrąb rzeczywisty przeciętny rocznie przekraczał przyrost około 60%.

Jakim był wyrąb masy drzewnej w lasach prywatnej własności w latach 1926/27 nie można narazie określić, dane bowiem, odnoszące się do tych wyrębów nie zostały jeszcze opracowane przez Min. Roln.

W związku z nadmiernemi wyrębami daje się zaobserwować wzrost powierzchni nie zalesionej. W końcu roku 1923/4/5 polecono właścicielom lasów prywatnych wykonać zalesienie powierzchni: 96.779 ha, 119.058 ha, 168.855 ha, jednakowoż z powodu braków kredytów na ten cel zdołano w tych latach dokonać zalesień zaledwie na powierzchni: 6.087 ha, 8.310 ha i 15.853 ha.

(C. d. n.).

INŻ STANISŁAW IHNATOWICZ
WARSZAWA

Budżet Ministerstwa Rolnictwa na rok 1928-29

Budżet Min. Roln. w grupie „B. Przedsiębiorstwa" przewiduje „Ogólny plan finansowo-gospodarstwa oraz „Szczegółowy plan finansowy-gospodarczy" przedsiębiorstwa „Lasy Państwowe".

Rozpatrywanie planu finansowo-gospodarczego „Lasów Państwowych" w ramach budżetu Ministerstwa Roln. nasuwa poważne trudności, a to z tego względu, że rok budżetowy oblicza się od kwietnia do 31 marca roku następnego, gdy tymczasem rok obrachunkowy dla Lasów Państwowych został ustalony od 1 października do 30 września roku następnego, poczynając od 1 X. 27 r.

Dzięki takiemu porządkowi preliminarz budżetowy Rzpltej na okres od 1. IV. 28 r. do 31 III. 29 r. zawiera dwa plany finansowo-gospodarcze „Lasów Państwowych" z załącznikami a mianowicie, jeden na okres od 1. X. 27 r. do 30. IX. 28 r., drugi od 1. X. 28 r. do 1 X. 28 r. do 30 IX. 29 r. Uzgodnienie zaś roku obrachunkowego „Lasów Państwowych" z rokiem budżetowym uskuteczniono w preliminarzu w ten sposób, że przewidziano na okres budżetowy 1928/29 r. wpłatę do Skarbu w wysokości połowy czystego dochodu, jaki ma być pozyskany z „Lasów Państwowych" łącznie w ciągu obu lat obrachunkowych.

W ubiegłym roku budżetowym przewidywano czysty dochód 56.000.000 zł. (rok 1927/28), — obecnie — 76 642.700 zł.

Ten czysty dochód z „L. P." przeznaczony jako wpłata do Skarbu, składa się z czystego dochód z lat obrachunkowych:

1. X. 27. — 30. IX. 28. — 71.489.770 zł.
1. X. 28. — 30. IX. 29. — 87.795.630 „

Razem za 2 lata 159.285.400 zł.

z tego połowa przypada na okres budżetowy 1928/29.

Ogólny plan użytkowania preliminowanych do cięcia drzewostanów w „L. P. P." w ciągu obu lat obrachunkowych, pg. załącznika pierwszego daje następujące zestawienie:

Załącznik 1.

Rok obrachunkowy	Powierzchnia Lasów Państwowych w hektarach		Masa drewna projektowana do zużytkowania			Z wyprodukowanej masy projektuje się na drewno	
	Ogólna	Produkująca las	Nadziemna m^3	Karpina m^3	Razem m^3	Użytkowe m_3	Opałowe m^3
	Na 1. I. 1926 r.						
1927/28	2.859.925	2.482.853	8.043.525	267.943	8.311.468	4.645.772	3.665.696
	100%	86.82%	96.78%	3.22%	100%	55.9%	44.1%
	Na 1. I. 1927 r.						
1928/29	2.919.489	2.537.492	7.890.468	251.964	8.142.432	4.625.515	3.516.917
	100%	86.92%	96.91%	3.09%	100%	56.81%	43.19%

Zestawienie powyższe pozwala stwierdzić, oczywiście z tem ostrzeżeniem, że przewidywane przez plan finansowo-gospodarczy „L. P." sumy są rzeczywiście realnemi, że w wykorzystywaniu masy drewna pozyskiwanego ujawnia się pewien postęp, a mianowicie odsetek drewna użytkowego nieznacznie, ale wzrasta z r. 27/28 na 28/29. — 0.0.91. Prawda, że połączenie części nadziemnej drewna z karpina, przy podziale na użytek i opał, zaciemna ich wzajemny stosunek nadziemnej masie drewna. Zresztą wysokość odsetka drewna użytkowego w ogólnej masie drewna pozyskiwanego zależy nie tylko od poziomu gospodarczego, pod względem hodowlanym i technicznym, na jakim dany las się znajduje, lecz również i od stopnia rozwoju przemysłu drzewnego, mechanicznego jak i chemicznego. Rzeczą powszechnie jest wiadomą, nie tylko u nas, ale i zagranicą, że w Polsce znaczne ilości drewna niszczeją czyto w lasach, czy też w rozmaitych zakładach przetwórczych, gdyż są to tak zwane „odpadki" niezdatne do „użytku"! Tymczasem tam, gdzie należycie jest rozwiniętą przetwórczość drewna, te tak zw. „odpadki" okazują się doskonałym materjałem użytkowym.

Ponadto zwraca uwagę fakt powiększenia się ogólnej powierzchni Lasów Państwowych (wzrost o 2,08% = 59.564 ha).

Rodzaj materjałów i wyszczególnienie użytkowania	Preliminowana masa do użytkowania — Ogółem m³	Ogółem %	Na pniu	W stanie ściętym lub wyrobionym na koszt Skarbu — w lesie	z dowozem do tartaków kolei i skład.	Preliminowany dochód
	m³	%	metrów sześciennych			złotych
Od I. X. 27 r. do 30. IX. 28 r.						
I. Drewno użytkowe						
1. Sprzedaż dla ludności miejscowej	621.085	13.36	211.906	409.179	—	17.184.60
2. Wydatek na odbudowę kraju	150.300	3.24	140.300	10.000	—	2.100.000
3. Sprzedaż hurtowa	3.577.689	77.01	2.078.763	1.078.468	420.458	102.458.110
4. Sprzedaż po cenach ulgowych	52.194	1.12	31.356	20.838	—	790.650
5. Wydatek na własne potrzeby	99.204	2.14	18.918	71.041	9.245	1.763.520
6. Wydatek na tartaki	145.300	3.13	—	145.300	—	5.284.738
Razem drewna użytkowego	4.645.772		2.481.243	1.734.826	429.703	129.581.618
	—	100	53.41%	37.34%	9.25%	—
II. Drewno opałowe						
1. Sprzedaż dla ludności miejscowej	1.695.946	46.27	372.193	1.045.788	275.965	9.161.264
2. Sprzedaż hurtowa	1.610.115	43.92	820.531	447.460	342.114	9.673.318
3. „ po cenach ulgowych	71.014	1.94	2.499	68.515	—	297.561
4. Na własne potrzeby	208.725	5.69	1.704	204.623	2.398	985.532
5. Sprzedaż na składach	79.896	2.18	—	—	79.896	655.147
Razem drewna opałowego	3.665.696		1.196.927	1.766.386	702.383	20.772.822
		100	32.65%	48.19%	19.16%	
Ogółem:	8.311.468		3.678.170	3.501.212	1.132.086	150.354.440
	100%	—	44.26%	42.12%	13.62%	
Od 1 X. 28 r. do 30 IX. 29 r.						
I. Drewno użytkowe						
1. Sprzedaż dla ludności miejscowej	681.427	14.73	93.011	580.317	8.099	19.196.630
2. Wydatek na odbudowę krajn	150.300	3.25	140.300	10.000	—	2.100.000
3. Sprzedaż hurtowa	3.506.199	75.80	1.457.639	1.688.164	360.396	102.536.360
4. „ po cenach ulgowych	39.785	0.86	12.970	26.815	—	596.990
5. Wydatek na własne potrzeby	99.204	2.15	9.431	53.103	36.670	1.793.410
6. „ na tartaki	148.600	3.21	—	148.600	—	5.423.900
Razem drewna użytkowego	4.625.515		1.713.351	2.506.999	405.165	131.647.290
		100	37.04%	54.20%	8.76%	
II. Drewno opałowe						
1. Sprzedaż dla ludności miejscowej	1.309.148	37.22	406.283	876.396	26.469	7.327.112
2. „ hurtowa	1.832.608	52.11	703.188	704.619	424.801	11.399.240
3. „ po cenach ulgowych	90.504	2.57	6.427	84.077	—	416.076
4. Na własne potrzeby	208.725	5.94	2.652	203.111	2.962	985.532
5. Spreedaż na składach	75.932	2.16	—	5.407	70.525	628.750
Razem drewna opałowego	3.516.917		1.118.550	1.873.610	524.757	20.756.810
		100	31.81%	53.27%	14.92%	
Ogółem:	8.142.432		2.831.901	4.380.609	929.922	152.404.100
	100%	—	34.78%	53.80%	11.42%	

Fakt zwiększania się ogólnej powierzchni lasów państwowych nie nasuwałby żadnych zastrzeżeń gdyby nie okoliczność, że proces ten odbywa się podobno w sposób, który wywołuje poważne wątpliwości. Podobno, a bodaj że są to już nawet fakty stwierdzone, że polityka Min. Roln. w zakresie nabywania na własność Skarbu Państwa nowych terenów leśnych biegnie polinji, która częstokroć jest w niezgodzie z podstawowemi zasadami racjonalnej gospodarki leśnej, a nawet staje w sprzeczności z istniejącem prawem. Jako przykład można przytoczyć umowę z Cyryńskim o kupno Puszczy Nalibockiej i Wiszniewskiej, łącznej powierzchni około 28.000 ha. Artykuł VII tej umowy opiewa, że właściciel ma prawo wyrąbać jednorazowo drzewa świerkowe od 22 cm. oraz inne drzewa do 26 cm. i wyżej — miary przyziemnej (przy pniu). Wyrąb taki obejmuje około 60 etatów przy 90-letniej kolei rębu i w wyniku usunie wszystkie drzewa na przestrzeń około 20.000 ha, a na reszcie — fatalnie się odbije. Jeżeli za cenę takich dewastacyjnych wyrębów Min. Roln. powiększa obszar lasów państwowych, zezwalając, mówiąc bez obsłonek, na rachunek dobra społecznego, to należy podobne praktyki raz na zawsze uniemożliwić. Zestawiając zezwolenie na podobny wyrąb z podstawowemi zasadami racjonalnej gospodarki leśnej — trwałością i ciągłością użytkowania, oraz z istniejącem ustawodawstwem w zakresie ochrony lasów, łatwo można przyjść do wniosku, że zezwolenia na takie wyręby są poprostu barbarzyństwem i gospodarczem i prawnem, niczem nie uzasadnionem, które prowadzi do bardzo opłakanych rezultatów i kryje w sobie potencjalne możliwości fatalnych skutków już nie tylko w zakresie polityki leśnej czy drzewnej.

Szczegółowy plan użytkowania drewna preliminowanego wg. załącznika drugiego przedstawia się następująco: (patrz załącznik 2 na str. 263).

Projekt użytkowania i dochodów z drewna preliminowanego w załączniku 1.

I w pierwszym i w drugim załączniku odsetki są obliczone dodatkowo, jak również załączniki z obu okresów obrachunkowych zestawiono graficznie razem, poza tem układ załączników podano bez zmian.

Trudno zrozumieć dlaczego we wszystkich obliczeniach, jak w załączniku 1-ym tak i w 2-im, karpinę połączono z masą nadziemną? Chociaż stanowi ona nikły odsetek w ogólnej miąższości, mało co więcej ponad 3%, to jednak zaciemnia ona przejrzystość całego układu projektu użytkowania.

Wobec tego, że znaczna część karpiny jest przerabianą przez terpentyniarnie, należało ją wykazać w odrębnej pozycji, co tylko podniosłoby czystość całego planu finansowo-gospodarczego. Przy obliczaniu liczb względnych karpina oczywiście wpływa na ich wielkość, tylko nie wiemy w jakiej pozycji i w której grupie, przeto z tym zastrzeżeniem możemy dopiero przystąpić do pewnych wnioskowań.

Jeżeli porównamy formy sprzedaży drewna użytkowanego i opałowego w obu okresach obrachunkowych, to możemy zanotować pewien objaw dodatni polegający na tem, że sprzedaż drewna na pniu stopniowo ustępuje sprzedaży drewna przy pniu, czyli w stanie ściętym lub wyrobionym. Świadczy to o stopniowem usuwaniu osoby trzeciej z gospodarstwa leśnego, która nie związana z tem gospodarstwem w sposób objektywny i technicznie niezbędny jest z reguły czynnikiem niepożądanym Odnośne liczby względne mogą być zestawione w sposób poniższy.

Formy sprzedaży drewna użytkowego

Rok gospodarczy	Ogółem m³	Sprzedaż		
		Na pniu	w stanie ściętym	
			w lesie	z dowozem do tartaków, kolei, składów
1927/28	4.645.772	53.41%	37.34%	9.25%
1928/29	4.625.515	37.04%	54.20%	8.76%

Formy sprzedaży drewna opałowego

Rok gospodarczy	Ogółem m³	Sprzedaż		
		Na pniu	w stanie ściętym	
			w lesie	z dowozem do tartaków, kolei, składnic
1927/28	3.665.696	32.65%	48.19%	19.16%
1928/29	3.516.919	31.81%	53.27%	14.92%

Jeżeli porównamy sumarycznie z obu okresów obrachunkowych odnośne liczby względne, to również potwierdzą one powyższą tendencję w gospodarce eksploatacyjnej lasów państwowych, a mianowicie:

Drewno użytkowe i opałowe razem

Rok gospodarczy	Ogółem m³	Sprzedaż		
		Na pniu	w stanie ściętym	
			w lesie	z dowozem
1927/28	8.311.468	44.26%	42.12%	13.62%
1928/29	8.142.432	34.78%	53.80%	11.42%

Dalsze szczegółowe rozpatrzenie planu finansowo-gospodarczego „Lasów Państwowych“ zmusza do rozpatrzenia podług paragrafów wpływów i wydatków.

Tutaj zaznaczymy, że poważnego przekalkulowania wymaga plan finansowo-gospodarczy co do cen, pg. których obliczano spodziewany dochód brutto — z użytków głównych. Wystarcza pobieżnie, z grubsza porównać te ceny w obu latach, aby przekonać się, że na wiarę przyjąć ich nie można. W roku gospodarczym 27/28 — kalkulowano przeciętną cenę za drewno użytkowe 27 zł. 89 gr., za opał — 5 zł. 67 gr., za 1 m³., w r. 28/29 — za drewno użytkowe — 28 zł. 46 gr., za opał — 5 zł. 90 gr. Czyli w pierwszym wypadku przyjęto wzrost cen na drewno użytkowe o 2,04%, a na drewno opałowe — 4,06%.

Wysokość tych zwyżek wymaga uzasadnienia, czego niestety w planie finansowo-gospodarczym nie znajdujemy.

c. d. n.

DZIAŁ PRAWNY

ADW. STEFAN URBANOWICZ
WARSZAWA

Zmiany w postępowaniu administracyjno-leśnem

wprowadzone przez nowe rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem

(Dokończenie)

Artykuły 19 i 20 rozporządzenia ustanawiają, iż z czynności oględzin na miejscu winien być sporządzony protokuł, który się daje do podpisu obecnym osobom interesowanym; nie zawierają jednak artykuły te wyraźnego postanowienia o możności czynienia zastrzeżeń do protokułu, jedynie tylko zawierają postanowienie, iż jeżeli ktokolwiek nie chce, lub nie może podpisać protokułu, wówczas przyczynę tego zaznacza się w protokule. Powstają więc zapytania: 1) czy pozostaje nadal w mocy obowiązek władz leśnych, wynikający z art. 29 ustawy lasowej, zawiadamiania zawczasu osób zainteresowanych na 7 dni przed terminem o zamierzonych oględzinach lasu i 2) czy osoby interesowane mają prawo nadal czynienia w myśl postanowień art. 30 ustawy lasowej swoich zastrzeżeń do treści protokułu. Osobiście sądzę, że tak, dlatego że aczkolwiek rozporządzenie o postępowaniu administracyjnem ma zastosowanie w całości do postępowania administracyjno-leśnego i jako ustawa późniejsza uchyla w myśl wyraźnego zresztą brzmienia swego art. 119 wszelkie dotychczasowe przepisy w przedmiotach objętych rozporządzeniem, jednak zarówno postanowienia, dotyczące obowiązku władz zawiadamiania zawczasu osób interesowanych o mającem nastąpić badaniu lasu, jak i przepis o prawie czynienia zastrzeżeń do protokułu, nie zawierają nic sprzecznego z postanowieniami rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem, a jako wysoce celowe i mające na widoku obronę praw obywatelskich, winny być uznane jako zachowujące nadal swą moc obowiązującą.

W dalszym ciągu art. 31 i następne ustalają obowiązek władz leśnych przed wydaniem orzeczenia w I instancji w sprawach: a) lasów, obciążonych służebnościami; b) zmiany rodzaju użytkowania gruntów leśnych; c) uznawania sztucznie zalesionych gruntów leśnych za odpowiadające warunkom dla zwolnienia tych gruntów od podatków; d) uznania lasów za ochronne i odebrania im tego charakteru (oprócz ze względów wojskowych); e) stosowania szczegółowych przepisów o zagospodarowaniu lasów ochronnych—do wysłuchania i zaprotokułowania oświadczeń osób interesowanych, które zgłoszą się w tym celu w ustanowionym przez władzę terminie, przyczem o terminie i miejscu wysłuchania oświadczeń władza winna zawiadomić osobę zainteresowaną przynajmniej na 14 dni przed terminem. Otóż przepis ten naogół odpowiada zasadom, ustalonym przez rozporządzenie o postępowaniu administracyjnem w art. 22 oraz w dziale 9, dotyczącym postępowania wyjaśniającego. Specjalne jego postanowienia, jak np. dotyczące terminu zawiadamiania, jako nie sprzeczne z przepisami ogólnej ustawy o postępowaniu administracyjnem, winny być uznane za zachowujące nadal swoją moc obowiązującą.

Artykuły 32, 33 i 34 ustawy lasowej ustalają, kto jest osobą zainteresowaną w rozumieniu ustawy lasowej, oraz jaki winien być tryb powiadamiania ich. Otóż o ile chodzi o pojęcie osób zainteresowanych, to ustala je również nowe rozporządzenie o postępowaniu administracyjnem, przyczem art. 9 rozporządzenia określa jako osobę interesowaną każdego, kto żąda czynności władzy, do kogo czynność władzy się odnosi, lub też czyjego interesu czynność władzy, choćby pośrednio, dotyczy. Tymczasem art. 32 ustawy lasowej daje znacznie węższe określenie pojęcia osób zainteresowanych, gdyż uznaje za nie jedynie właściciela lasu, w sprawach dotyczących lasów obciążonych służebnościami — osoby upoważnione do korzystania z tych służebności, w sprawach, mających znaczenie dla urzędów ziemskich—terytorjalnie właściwy okręgowy urząd ziemski, w sprawach o uznanie lasów za ochronne—zainteresowane w tem kompetentne w myśl ustawy władze bądź osoby, wreszcie w sprawach dotyczących stosowania środków ochronnych przeciw szkodliwym owadom leśnym — właściciela znajdującej się w lesie masy drzewnej, o ile środki te dotyczą masy drzewnej, stanowiącej jego własność, oraz zarządy właściwych gmin.

Jak widzimy z powyższego, jedynie tylko w jednym wypadku i to stosunkowo mniejszej wagi, za osobę zainteresowaną jest uważany również i nabywca masy drzewnej. We wszystkich innych wypadkach przemysłowiec drzewny, prowadzący eksploatację w nabytym lesie, nie jest uznawany przez ustawę lasową za osobę zainteresowaną i w związku z tem nie jest uprawniony do samodzielnego interwenjowania w sprawach eksploatacji u władz leśnych, co niejednokrotnie powoduje dla niego nader wielkie trudności i straty, uzależniając go w bardzo szerokim zakresie aż do

czasu ukończenia eksploatacji, od właściciela lasów, jedynie kompetentnego do działania przed władzami ochrony. Na tem tle dało się słyszeć już bardzo wiele skarg i żalów ze strony przemysłu drzewnego i z dawien dawna zarysowuje się wyraźnie tendencja, dążąca do nowelizacji postanowień art. 32 w sensie ustawowego uznania również za osobę zainteresowaną nabywcę masy drzewnej w lesie. Otóż postanowienie nowego rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem swojem szerokiem określeniem osoby interesowanej obejmuje bezwzględnie również i przemysłowców drzewnych o ile chodzi o postępowanie leśno-administracyjne.

Cały szereg przepisów nowego rozporządzenia zabezpiecza różne uprawnienia osobom interesowanym, przyczem specjalne uprawnienia zabezpiecza osobom interesowanym, które uczestniczą w sprawie na podstawie roszczenia prąwnego lub prawnie chronionego interesu, które nowe rozporządzenie nazywa „stronami“. Otóż sądzę, że śmiało można ryzykować twierdzenie, iż ze względu na swe zainteresowania nabywcy masy drzewnej w lesie winni być uznani w postępowaniu administracyjno-leśnem za strony, względnie w pojęciu art. 32 ustawy lasowej za osoby zainteresowane, gdyż nowy przepis nowej ustawy daje im to prawo. Wynika to bezwzględnie z różnych innych również postanowień nowego rozporządzenia, jak np. z art. 14, który mówi, iż osoby interesowane i ich pełnomocnicy mają prawo dowiadywania się o biegu sprawy i zapoznawania się z aktami, art. 66, iż mają prawo uczestniczyć w różnych czynnościach ustawowych władzy z art. 47, iż w postępowaniu ustnem, wyjaśniającem, urzędnik winien dać możność osobom interesowanym zapoznania się ze sprawą, a także złożenia potrzebnych oświadczeń z art. 91, iż osoby interesowane mają prawo wypowiadania się co do odwołania strony działającej i t. d.

Ponieważ więc nowe prawo ma w całości zastosowanie do postępowania administracyjno - leśnego i ponieważ daje ono szersze pojęcie osób zainteresowanych oraz rozszerza ich uprawnienia, a więc należy uważać, iż w tej mierze rozszerzyło ono postanowienia art. 32 i w powołaniu na postanowienia nowego rozporządzenia nabywcy masy drzewnej w lesie w wypadkach występowania przed władzami ochrony lasów, dotyczącemi nabytych przez nich drzowostanów, również przez nowe prawo nabyli uprawnienia osób zainteresowanych. Sądzę, iż dla w prowadzenia w życie tej idei trzeba będzie jeszcze niejednej konferencji i niejednych starań, ale podstawę prawną dla tych starań bezwzględnie przemysł drzewny będzie mógł znaleźć w nowem rozporządzeniu o postępowaniu administracyjnem.

Przepisy art. 33 i 34, dotyczące sposobu zawiadamiania osób interesowanych oraz przesyłania im tych zawiadomień, naogół są zgodne z postanowieniami nowego rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem i jedynie tylko jako znacznie lakoniczniejsze, będą uzupełnione przez szczegołowe postanowienia rozporządzenia.

Za to zmianę wprowadza nowe rozporządzenie do art. 35 ustawy lasowej, która ustanawiała specjalny termin 30-dniowy na odwołanie od władzy I instancji w sprawach lasów, obciążonych serwitutami, w myśl bowiem postanowień art. 83 nowego rozporządzenia odwołanie należy wnieść w ciągu 14 dni od ogłoszenia lub doręczenia decyzji, o ile poszczególne ustawy nie przewidują terminów krótszych, a wiec w ten sposób ustanowiony przez ustawę lasową uprzywilejowany termin 30-dniowy dla lasów serwitutowych, został obecnie skrócony do dwuch tygodni. Postanowienie drugiej części art. 35, iż od orzeczeń o uznaniu lasów za ochronne ze względów wojskowych prawo odwołania nie służy, pozostaje nadal w mocy wobec brzmienia art. 82 nowego rozporządzenia, które ustalając w zasadzie dwuinstancyjność postępowania uwzględnia wyjątki, ustanowione w poszczególnych wypadkach ustawowych.

Wreszcie ostatnia kwestja, którą pragnę w danym artykule poruszyć dotyczy sprawy kosztów postępowania administracyjno-leśnego. Sprawa ta była uregulowaną w ostatniej części art. 24, oraz w art. 36 i 37 ustawy lasowej. Postanowienia te przewidywały, iż właściciele lasów obowiązani są do zwrotu kosztów badania sprawy na gruncie: 1) w sprawie o zmianę uprawy leśnej na inny rodzaj użytkowania; 2) w sprawie o zatwierdzenie zmian lub uzupełnień w planach gospodarstw leśnych lub programach gospodarczych; 3) w wypadkach, gdy następuje badanie lasu na wniosek właściciela, a poza momentami ustawowo obowiązującemi władze. Nowe rozporządzenie o kosztach nie zawiera w tej mierze sprzecznych postanowień, ustanawiając ogólnie, iż strony obciążają te koszty postępowania administracyjnego, które wynikły z winy strony i które zostały poniesione w interesie lub na prośbę strony, a nie wynikają z ustawowego obowiązku władzy.

W ten sposób mniej więcej wyczerpałem wszystkie kwestje, objęte niniejszym artykułem.

Niezależnie od tego trzeba mieć na widoku, że do postępowania administracyjno-leśnego poza kwestjami powyżej poruszonemi ma w całości zastosowanie nowe rozporządzenie o postępowaniu administracyjnem z jego nader ważnemi postanowieniami o prawie wyłączania urzędników, uprawnieniach osób zainteresowanych, trybie wnoszenia podań, wezwaniach, doręczeniach, postępowaniu wyjaśniającem, dowodowem, odwoławczem i incydentalnem, o wznowieniu postępowania, zmianie decyzji z urzędu i t. d., ale o tych różnych, nader ważnych kwestjach, będziemy musieli mówić w odrębnych artykułach.

Marktlage und Stimmungen

Die Aussicht auf eine Besserung im Geschäft, die im Zusammenhang mit der in Polen gewöhnlich erst im Juli voll einsetzenden Bausaison bald eintreffen dürfte, flösst den in diesem Jahr so vielgeprüften Hölzernen wieder einiges Vertrauen in die Zukunft ein. Es wäre aber auch schon die höchste Zeit, dass diese Besserung eintritt. Die fast allgemeine Psychose, die die polnische Holzwelt nach dem Abschluss des sogenannten Provisoriums mit Deutschland ergriffen hat, die so viele verleitet hat es der deutschen Konkurrenz auf dem Rundholzmarkt nachzutun und Preise zu zahlen, die nur von sehr Boshaften vorgeschlagen und nur von sehr Leichtsinnigen gezahlt werden konnten — diese Psychose ist, Gott sei dank, schon lange zu Ende, nicht zu Ende sind nur, leider, die Folgen, die aus ihr erwuchsen. Die grossen Lagerbestände an Schnittware, die fast ein jedes Sägewerk in Polen aufzuweisen hat, kommen ihren Besitzern sehr teuer zu stehen. Jetzt, wo man das teuer gekaufte Rundholz nicht unverschnitten liegen lassen, wo man die schon fertige Ware nicht loswerden kann, heisst es sein Mäglichstes tun um nur die nötigen Mittel für Arbeitslöhne, Versicherung, Steuern und soziale Abgaben, Zinsen und andere Verpflichtungen herbeizuschaffen.

Die heurigen Erfahrungen lassen schon jetzt keine Zweifel darüber, dass die Holzindustrie in Polen nur im Rahmen einer zielbewusst eingestellten, miteinander in Einklang gebrachten Forst — Rohstoff —, Tarif —, Finanz — und äusseren Politik gedeihen könne. Sofern diese Rahmen nicht geschaffen werden, muss dieser hoff nungsreiche Wirtschaftszweig in Polen zugrunde oder... in fremde Hände übergehen. Dass das Ausland aus der augenblicklichen schlimmen Lage der polnischen Holzindustrie Nutzen zu ziehen trachtet, haben wir schon oft an dieser Stelle erörtert finden es aber selbstverständlich, denn man kann es niemandem verargen, dass er ein gutes Geschäft machen will, wo sich ein solches machen lässt. Eine andere Sache ist es auf welchem Wege er dabei vorgeht, ob offen und ehrlich wenn auch als Gegner, oder ob heimlich und arglistig, wenn auch als scheinbarer Freund. Deshalb können wir nicht anders als mit Dankbarkeit und Achtung den Aufsatz zur Kenntnis nehmen, der in der Fachzeitung „Das Holz, Pössneck" in der Nummer 62 vom 24 Mai l. J. unter dem Titel „Die polnische Wirtschaftskatastrophe" erschienen ist. In diesem Artikel, der nebenbei gesagt im allgemeinen recht sachlich ist, lesen wir Folgendes:... „Es scheint diese Forderung um so mehr auf fruchtbaren Boden zu fallen, als die polnischen Sägewerke in den an Deutschland grenzenden Gebieten vollständig lahmgelegt sind und diese Sägewerke ausserdem zum Teil schon in deutschem Besitz sind, so dass es höchstwahrscheinlich ist, dass die gesamte Sägewerksindustrie in Posen und Pomerellen in deutschen Besitz übergeht. Indem man gleichzeitig darauf hinweist, dass das deutsche Kapital ganze Waldobjekte in Polen kauft, wird die Gefahr an die Wand gemalt, dass Polen hinsichtlich seiner Holzwirtschaft ganz in deutsche Abhängigkeit gerät. Jedenfalls herrscht in Polen recht nervöses Leben, und die polnische Frage ist für die deutschen Interessenten höchst aktuell".

Der Verfasser des oben angeführten Aufsatzes hat Recht und das sowohl was seine Feststellung betreffend das Vordringen des deutschen Kapitals in Polen betrifft, als auch mit seiner Beobachtung, dass in Polen ein „recht nervöses Leben" herrsche. Die Nervosität ist doch leicht erklärlich: man suchte nach langwierigem Zollkrieg wenigstens einen Teil - und Probevertrag mit seinem Nachbar zu schliessen um dadurch ein ständiges, gutes Verhältnis mit ihm anzubahnen. Man schuf diesem Nachbar die Möglichkeit einen für ihn wichtigen Rohstoff uneingeschränkt einzuführen und nahm dafür Beschränkungen hinsichtlich der Ausfuhr der diesem Nachbar erwiesenermassen ebenfalls notwendigen Halbfabrikate mit in Kauf. Man war sich von vorneherein bewusst kein glänzendes Geschäft dabei zu machen, man machte aber ein direkt miserables; man glaubte, dass der Nachbar in Würdigung der Vorteile, die der unbehinderte Rohstoffbezug ihm bot, auch seinen Bedarf an Halbfabrikaten in erster Linie in unserem Lande eindecken würde — der Nachbar meinte es gerade umgekehrt, woraus eine vollkommene Zerrüttung unseres Marktes erwuchs, die sich in übermässigen Preisen für Rundholz bei von Tag zu Tag sinkenden Preisen für Schnittmaterial kennzeichnete. Schliesslich, als die durch alle diese Enttäuschungen geschaffene Lage gar manchem den Atem raubte und ihn zu einer leichten Beute fremder Spekulation werden liess, ging der Nachbar daran alles, dessen er nur habhaft werden konnte, an sich zu reissen. Das sind die Gründe, weshalb man hierzulande ein „nervöses Leben" führt, das sind aber auch die Gründe, die die polnische Regierung und die weitesten Kreise der Interessierten dazu zwingen, entsprechende Massnahmen zur Regelung dieser Frage im Rahmen des ganzen Wirtschaftsproblems vorzunehmen.

Über die Mittel, die zu diesem Ziel führen sollen, wird man langsam einig, es heisst nur das Ziel nicht aus den Augen zu lassen und dass dies nicht geschehe, dafür sorgen schon die Schwierigkeiten, mit denen jetzt jedermann täglich zu kämpfen hat.

Nachstehend die Richtpreise per 1 m³ (cbm) frei Waggon Verladestation (wo nicht anders vermerkt):

Kiefer: Blöcke nicht not.; Langholz (das Stück 1 m³ im Durchschnitt) sh. 20; Stammware in Blöcken sh. 72—75; Mittelware mk. 50; Waggonbretter Mk. 63; Waggonbohlen Mk. 60 (beides loco Grenze); Telegraphenstg u. Masten sh. 23 bis 24; Grubenholz $ 3.00 Sleepers loco Danzig d. St. sh. 9.5; Schwellen I. T. sh. 4.6 (loco Grenze).

Fichte: Langholz sh. 18-20 Bohlen 1 Std £ 10.10 loco Danzig; Schleifholz $ 3.

Eiche: Prima Fournierstämme £ 9 — 10; Stämme von über 50 cm. £ 5.10; von 40 — 49 cm. sh. 70—75, von 30—39 cm. sh. 55—60; Stammware in Bl. (loco Danzig) £ 4.15; Schwellen d. St. $ 1.50; Binder (Ausl.) $ 12.25 Plançens (Kbfuss) sh 4.

Ahorn:	astfrei von	35	cm.	im	Zopf	sh.	50
Weissbuche	„ „	25	„	„	„	„	25
Erle	„ „	25	„	„	„	„	35—36
Birke	„ „	25	„	„	„	„	25
Espe	„ „	25	„	„	„	„	30
Rotbuche	„ „	30	„	„	„	$	6—5.60

DZIAŁ STATYSTYCZNY

INŻ. JÓZEF JASKÓLSKI

LWÓW

Eksport materjałów i wyrobów drzewnych w lutym 1928 r.

W lutym 1928 r. cały eksport materjałów i wyrobów drzewnych wyniósł 3.941.190 q wartości 43.886.000 złotych.

Z tego wypada na 7 wyszczególnionych państw 38.955.000 złotych, co stanowi 88,6% ogólnej wartości eksportu, a mianowicie eksport wyniósł:

do Niemiec	25.075.000	złotych, względnie	57,1%
„ Anglji	7.431.000	„ „	16,8%
„ Holandji	2.287.000	„ „	5,2%
„ Belgji	1.924.000	„ „	4,4%
„ Czechosłowacji	1.616.000	„ „	3,7%
„ Austrji i Węgier	622.000	„ „	1,4%
Razem	38.955.000	„ „	88,6%

Poza tymi głównymi odbiorcami wywieźliśmy stosunkowo nieznaczne ilości i do innych krajów:

papierówkę do Szwajcarji 14.79 q za 8.000 zł.
kopalniaki do Francji 37.262 q za 206.000 zł. i do Łotwy — 26.868 q za 130.000 zł.
belki inne liściaste do Szwecji 53 q za 1.000 zł.
belki jodłowe i świerkowe do Francji 3.778 q za 73.000 „
deski i łaty dębowe do Szwecji 3.539 q za 86.000 „
„ „ inne liściaste do Szwecji 875 q za 20.000 „
„ „ sosnowe do Rumunji 153 q za 3.000 „
„ „ jodłowe i świerk. do Francji 47.542 q za 760.000 zł.
fryzy dębowe do Szwecji 3.480 q za 72.000 zł.
słupy telegr. i telefon. nieimpregnowane do Francji 11.490 q za 95.000 zł.
obłogi i forniery nieklejone do Danji 173 q za 4.000 zł.
meble gięte i ich części do Stanów Zjednoczonych A. P. 889 q za 190.000 zł. i do Turcji 66 q. za 14.000 zł.
wyroby stolarskie i tokarskie z drzewa pospolitego do Rumunji 4 q za 400 zł. i do Stanów Zjednoczonych A. P. 1 q za 300 zł.
kosze do Stanów Zjednoczonych A. P. 93 q za 13.000 zł.
inne wyroby koszykarskie do Stanów Zjednoczonych 107 q za 22.000 zł.
plecionki i taśmy plecione do Francji 2 q za 2.000 zł.

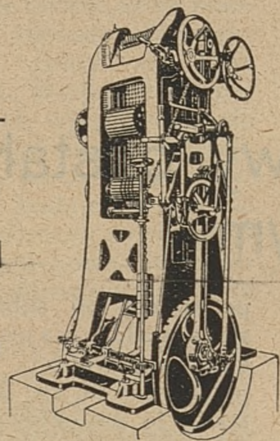
Cena karpiny, faszyny, trocin i odpadków drzewnych, wywiezionych do Niemiec jest tak wysoka (20 zł. za 1 q), że prawdopodobnie Główny Urząd Statystyczny podał błędnie ilość albo wartość tego eksportu.

	RODZAJ MATERJAŁÓW	Austrja i Węgry			Czechosłowacja			Niemcy		
		Ilość	Wartość	Cena	Ilość	Wartość	Cena	Ilość	Wartość	Cena
	I. Drewno surowe									
1.	Drewno opałowe				3.604	15	4,17	106.383	416	3,92
2.	Karpina, faszyny, trociny i odpadki	1.039	6	5,80	27.227	99	3,65	14.439	288	20,00
3.	Żerdzie	1.948	12	6,18				493	3	6,10
4.	Papierówka				59.544	371	6,25	805.738	5,132	6,40
5.	Kopalniaki				64.857	347	5,38	330.041	1,682	5,15
6.	Kłoce i dłużyce dębowe							48.960	731	15,00
7.	„ „ bukowe				13	—		9.768	79	8,15
8.	„ „ jesionowe							1.009	9	9,00
9.	„ „ olchowe	23.484	200	8,55	13.250	109	8,30	53.650	485	9,05
10.	„ „ osikowe	2.997	26	8,65	20.265	188	9,30	48.564	507	10,40
11.	„ „ inne liściaste				4.285	34	7,90	64.810	537	8,30
12.	„ „ sosnowe				3.357	27	8,05	651.188	6,064	9,30
13.	„ „ jodłowe i świerkowe				16.822	138	8.20	54.391	462	8,50
14.	„ „ inne iglaste				156	1	6,40	9	—	—
15.	Drewno egzotyczne									
	Sumy	29.468	244	8,30	213380	1329	6,20	2,189.433	16,395	7,48
	II. Drewno nawpół obrobione									
16.	Bale, belki i krawędziaki pow. 10 cm. dębowe							634	13	10,50
17.	„ „ „ „ inne liściaste							2.858	54	18,90
18.	„ „ „ „ sosnowe.	298	6	20,15				21.391	387	23,20
19.	„ „ „ „ jodłowe i świerkowe							7.564	126	16,70
20.	„ „ „ „ inne iglaste							993	18	13,10
21.	Deski i łaty dębowe	2.755	53	19,20				10.485	216	20,60
22.	„ „ inne liściaste	431	7	16,30	2.839	65	22,90	23.632	381	16,20
23.	„ „ sosnowe	9.295	186	20,00				234.953	4,428	18,90
24.	„ „ jodłowe i świerkowe							48,091	752	15,70
25.	„ „ inne iglaste				313	4	12,80			
26.	Fryzy dębowe	1.049	17	16,20	1.124	25	22,25	4.777	106	22,25
27.	„ inne									
28.	Słupy telegraficzne i telef. nieimpregnowane				6.883	48	6,95	5.390	43	8,00
29.	„ „ „ impregnowane							152	1	6,60
30.	Podkłady kolejowe nieimpregnowane miękkie							82.416	1,193	13,50
31.	„ „ „ twarde							11.676	182	15,60
32.	„ „ impregnowane miękkie							750	12	16,00
33.	„ „ „ twarde							486	8	16,40
34.	Kostki brukowe									
35.	Obłogi i forniery nieklejone	1	—					92	3	32,60
36.	Łaty bukowe dla mebli giętych				35	—				
37.	Kora drzewa korkowego									
38.	Drzewo egzotyczne nawpół obrobione									
	Sumy	13.829	269	19,40	11.194	142	12,70	456.340	7,923	17,00
	III. Wyroby gotowe przemysłu drzewnego									
39.	Wyroby ciesielskie				39	2	51,10	25	2	80,00
40.	Wełna i wióry drzewne	535	6	11,20				195	2	10,30
41.	Klepki bednarskie miękkie							312	5	16,000
42.	„ „ twarde							17.925	434	24,30
43.	Wyroby bednarskie gotowe	154	14	91,00				64	1	15,60
44.	Posadzka									
45.	Wyroby kołodziejskie							282	6	21,30
46.	Meble nielakierowane, niepoliturowane									
47.	„ lakierowane, politurowane, fornierowane							6	2	333,30
48.	„ gięte i ich części	198	46	232,50	1	—		1.190	219	194,00
49.	„ ozdobne, rzeźbione							39	7	181,50
50.	Ćwieki, kopyta, prawidła i smoła drzewna									
51.	Wyroby stol. i tok. nielakier. i niepolit. z drzewa pospolitego	3	1	333,30				211	20	95,00
52.	„ „ „ lakier. politur., oddzielnie niewymienione							73	25	343,00
53.	Części aparatów i maszyn i czółenka tkackie									
54.	Drobne wyroby tokarskie									
55.	Wszelkie wyroby stolarskie i tokarskie oddz. niewymienione									
56.	Forniery klejone (dykty)									
57.	Wyroby z fornieru									
58.	Wyroby z korku i torfu									
59.	Kosze	406	40	98,50	3	1	333,30	120	24	200,00
60.	Inne wyroby koszykarskie	7	2	286,—				121	4	33,10
61.	Dywany, chodniki i maty z mater. roślin pospolitych									
62.	Plecionki i taśmy plecione							12	5	416,00
63.	Miotełki i wyroby szczotkarskie							30	1	33,30
64.	Rogoże łykowe i worki z rogoży							1	—	
65.	Poduszki i materace z mater. roślinn.									
	Sumy	1.303	109	83,50	11.237	145	139,00	20.606	757	37,00
	Sumy ogólne	44.600	622	14,00	235811	1.616	6,85	2,666.379	25,075	9,40

RODZAJE MATERJAŁÓW	Anglja			Belgja			Holandja		
	Ilość	Wartość	Cena	Ilość	Wartość	Cena	Ilość	Wartość	Cena
I. Drewno surowe									
1. Drewno opałowe									
2. Karpina, faszyny, trociny i odpadki									
3. Żerdzie									
4. Papierówka									
5. Kopalniaki	60.789	290	4,78	22.811	114	5,00			
6. Kłody, kloce i dłużyce dębowe	20.060	311	15,50	5.572	127	22,40	8.620	129	15,00
7. „ „ „ bukowe									
8. „ „ „ jesionowe	401	5	12,50						
9. „ „ „ olchowe									
10. „ „ „ osikowe									
11. „ „ „ inne liściaste									
12. „ „ „ sosnowe									
13. „ „ „ jodłowe i świerkowe							17.517	171	9,75
14. „ „ „ inne iglaste									
15. Drewno egzotyczne surowe									
Sumy	81.250	606	7,45	28.583	241	8,50	26.137	300	11,50
II. Drewno nawpół obrobione									
16. Bale, belki i krawędziaki pow. 10 cm. dębowe	13.689	341	25,10				2.086	49	24,00
17. „ „ „ „ inne liściaste	752	17	22,60				419	9	21,50
18. „ „ „ „ sosnowe	91.012	1.800	19,80	29.097	576	19,80	10.077	200	20,00
19. „ „ „ „ jodłowe i świerkowe	149.287	2.452	16,40				35.642	610	17,10
20. „ „ „ „ inne iglaste	8.791	192	21.80						
21. Deski i łaty dębowe				14.920	321	21,50	4.401	153	34,75
22. „ „ inne liściaste	1.662	31	18,30				3.073	51	17,00
23. „ „ sosnowe	18.276	315	17,20	18.761	360	19,20	27.189	526	19,40
24. „ „ jodłowe i świerkowe	85.866	1.299	15,20	22.923	389	17,00	13.793	181	13,10
25. „ „ inne iglaste									
26. Fryzy dębowe	916	23	25,20	771	16	20,75			
27. „ inne	297	10	33.75						
28. Słupy telegraficzne i telef. nieimpregnowane	598	6	10,05	681	8	11,75			
29. „ „ „ impregnowane									
30. Podkłady kolejowe nieimpregnowane miękkie									
31. „ „ „ twarde				502	8	16,00	4.975	73	14,70
32. „ impregnowane miękkie									
33. „ „ twarde									
34. Kostki brukowe wszelkie									
35. Obłogi i forniery nieklejone	150	11	73,50				124	4	32,25
36. Łaty bukowe dla mebli giętych									
37. Kora drzewa korkowego									
38. Drzewo egzotyczne nawpół obrobione									
Sumy	371.296	6.497	17,50	87.655	1.678	19,40	101.779	1.856	18,30
III. Wyroby gotowe przemysłu drzewnego									
39. Wyroby ciesielskie									
40. Wełna i wióry drzewne									
41. Klepki bednarskie miękkie							125	2	16,00
42. „ „ twarde	1.207	55	45,80	169	3	17,80	313	4	12,80
43. Wyroby „ gotowe	1	—							
44. Posadzka	132	7	53,10						
45. Wyroby kołodziejskie									
46. Meble nielakierowane, niepoliturowane							327	14	43,00
47. „ lakierowane, politurowane, fornierowane									
48. „ gięte i ich części	1.390	250	180,00				536	103	192 00
49. „ ozdobne, rzeźbione									
50. Ćwieki, kopyta, prawidła i smoła drzewna									
51. Wyroby stol. i tok. nielakier., niepolitur. z drzewa pospolitego	317	16	50,80				50	8	160,00
52. „ „ „ niewymienione, lakier. i politur.									
53. Części aparatów i maszyn i czółenka tkackie									
54. Drobne wyroby tokarskie									
55. Wszelkie wyroby stolarskie i tokarskie niewymienione									
56. Forniery klejone (dykty)									
57. Wyroby z fornieru									
58. „ z korku i torfu									
59. Kosze									
60. Inne wyroby koszykarskie									
61. Dywany, chodniki i maty z mater. roślin pospolitych				9	2	222,00			
62. Plecionki i taśmy plecione									
63. Miotełki i wyroby szczotkarskie									
64. Rogoże łykowe i worki z rogoży									
65. Poduszki i materace wypchane mater. roślin.									
Sumy	3.047	328	104,00	178	5	28,10	1.351	131	97,00
Sumy ogólne	455.593	7.431	16,60	116,216	1.924	16,50	129.267	2,287	17,70

F. W. HOFMANN
w WROCŁAWIU

Ultra-
1
ULTRA-TITAN
zastępuje

Titan
2
zwykłe
traki

PRZEDSTAWICIEL

Inż. JÓZEF SZEJNBERG

Waszawa, Złota 59a. Tel. 240-21

Buduje nowoczesne tartaki i beczkarnie systemu SZWEDZKIEGO

114. 130/1

MIĘDZYNARODOWE BIURO TECHNICZNE

Hodowli Zwierząt Futerkowych

Pierwszorzędne reprodukty wszelkiego pochodzenia aklimatyzowane lub importowane

PIŻMOWCE

Elki amerykańskie, rakuny zwykłe i czarne, nutrie

LISY SREBRNE

najlepszych ras

LISY NIEBIESKIE—LISY BIAŁE

NURKI — SKUNKSY — TCHÓRZE

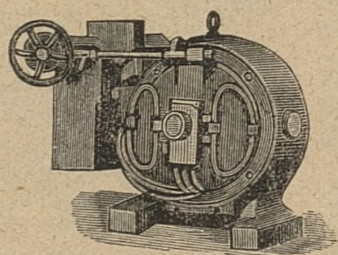
Prawdziwe szenszyle

KARAKUŁY

Zwracać się: Chateau d'Embourg
CHENÉE — BELGIQUE

128. 130/1

130. 82/1

INŻ. M. FEILCHENFELD

WARSZAWA, KRÓLEWSKA 20
TEL. 320-16, 290-19

Obrabiarki do drzewa i metali

DYNAMOMASZYNY, SILNIKI NA WSZELKIE PALIWA
Instalacje siły i światła
Naprawa dynamo

Polski Akcyjny Bank Komercyjny

SPÓŁKA AKCYJNA

WARSZAWA

AL. JEROZOLIMSKIE 36

TELEFONY:

Dyrekcja	78-01
Zamiejski	66-06
Wydział Dyskont. i Giełd.	66-18

118. 90/1

TRUKI i WAGONETY KAŻDEGO TYPU

JULIUSZ WEISS KOLEJE POLNE LEŚNE i FABRYCZNE we LWOWIE

ŁAŃCUCHY DO GATRÓW
DO TRASPORTERÓW
DO SAMOCHODÓW

Skład specjalny **ROTAX** WARSZAWA, NIECAŁA 1. 43

Dr. WITOLD BABIŃSKI
WARSZAWA

Na marginesie projektu ustawy o stałym podatku majątkowym

Nadmierne wyręby w lasach, obawa o brak surowca, są częstym przedmiotem dyskusji na łamach prasy fachowej. Nie ulega wątpliwości, że w ostatnich latach zaczerpnięto w Polsce z kapitału drzewnego; że stało się to na tle przeżywanego kryzysu gospodarczego; że prócz bezpośrednich szkód wojennych przyczynił się do nadmiernych wyrębów kontyngent odbudowy, danina leśna, klęska sówki chojnówki; że wreszcie obecnie najbardziej wpływają na częściową likwidację obszarów leśnych reformy agrarne, a zwłaszcza regulacja serwitutów.

W tych warunkach, mówiąc o zadaniach polityki leśnej, zapominać nie należy, że nie wystarczą same tylko zarządzenia negatywne; najlepsze ustawodawstwo ochronne osiągnie cel dopiero wówczas, o ile zapewniona będzie pewność posiadania i rentowność lasów. Las bowiem, dając niską rentę, posiada wielką siłę atrakcyjną dla kapitału, jako pewna lokata. W dziedzinie polityki podatkowej baczną uwagę zwrócić należy na to, aby nadmierne opodatkowanie nie prowadziło do gospodarki deficytowej.

W tym zakresie właśnie poważne obawy nasuwa projekt ustawy o stałym podatku majątkowym. Projekt ten, przyjmując jednolite normy dla wszystkich objektów, przewiduje opodatkowanie od roku 1928. Dla lasów oznacza to podwójne opodatkowanie w tym samym okresie: danina lasowa, będąca dla lasów odpowiednikiem dotychczasowego podatku majątkowego, pobrału 30% drewna użytkowego za 10-lecie 1923 — 1933; a więc dopiero etaty rębne 1933/34 wolne będą od daniny i mogłyby opłacać nowy ciężar majątkowy. Pamiętać również należy, że płatnicy daniny lasowej byli jedyną grupą płatników, która uiszcza całą pierwotnie wymierzoną sumę: inne grupy uzyskały znaczne redukcje pierwotnego wymiaru względnie zaliczy im się nadpłacone kwoty na poczet stałego podatku majątkowego. Dwukrotny więc podatek majątkowy z lasów godzi w zasadę sprawiedliwego rozkładu ciężarów podatkowych

Stopa podatkowa 5‰ w projektowanym podatku jest również wyjątkowo uciążliwa dla lasów; wiadomo powszechnie, że las jest objektem znacznie mniej rentownym, niż grunty orne: na tej zasadzie oparty jest stosunek 1 : 4 przy rozkładzie podatków gruntowych. Wprawdzie możnaby wysuwać argument, że podatek majątkowy jest podatkiem od substancji, a więc stopa podatkowa nie może uwzględniać rentowności. Argument ten jednak nie da się utrzymać wobec faktu, że projektowany stały podatek majątkowy pomyślany jest (w myśl zaleceń misji prof. Kemmerera), jako uzupełnienie podatku dochodowego: związek więc z rentownością objektu jest tu niewątpliwy.

Ponieważ zaś las przynosi zaledwie 1 — 3% dochodu netto, obciążenie zaś daniną lasową wynosić powinno do 1933 roku przeciętnie około 46% dochodu netto, przeto nowy podatek w wysokości 1/2% wartości majątku spowoduje w wielu wypadkach gospodarkę deficytową.

Należałoby wreszcie pamiętać, że są kategorje lasów, które powinny być wogóle od stałego podatku majątkowego zwolnione: są to przedewszystkiem lasy ochronne, podlegające dalekoidącym ograniczeniom w użytkowaniu. Również przestrzenie zalesione z innych użytków powinny przez lat 30 podatku tego nie opłacać, podobnie, jak nie płacą podatków gruntowych.

Postulaty powyższe powinny być rozważone przed ponownem wniesieniem projektu ustawy do Sejmu; sądzimy, że wymaga tego troska o przyszłość gospodarki leśnej.

Od Administracji

W celu uniknięcia **przerwy** w dostarczaniu pisma Administracja uprasza P. T. Abonentów o wpłacenie prenumeraty za **kwartał III** r. b., w sumie zł. 12.—

Jednocześnie Administracja zawiadamia, iż rachunki do poszczególnych pp. Abonentów **nie będą** więcej wysyłane.

Wpłat dokonywać należy przez P. K. O. na rachunek Nr. 16.350, Spółka Wydawnicza Drzewna, Warszawa, Piękna 13, lub też przekazem pocztowym.

Z jugosłowiańskiego rynku drzewnego

Tartaki jugosłowiańskie są na czas dłuższy zaopatrzone w zamówienia, zwłaszcza zaś te tartaki, które przerabiają drzewo liściaste. Największym popytem cieszy się tarte drzewo bukowe. Wielkie ilości posadzek dębowych wysyłane są do Niemiec, Austrji i Czechosłowacji. Anglja zakupiła wielkie ilości drzewa tartego do budowy wagonów. Niemcy są odbiorcami na okrąglaki dębowe i bulsy dębowe, zaś Hiszpanja kupuje przedewszystkiem tartą buczynę.

Ostatnie notowania giełdy w Zagrzebiu przy tendencji mocnej kształtują się jak następuje: (w dinarach, loco stacja załadowcza) kloce dębowe I kl. 1200—1300, kloce dębowe II kl. 700—900, kloce dębowe na forniery 1200—1400, dębina tarta wysokiego gatunku 2200 — 2800, dębina tarta z błyszczkiem 4500—5000, wyborowy materjał dębowy 3200—4000, deski dębowe do 5 cm. nie obrzynane 1200 — 1600, deski dębowe powyżej 5 cm. nie obrzynane 1500—1800, bulsy dębowe 1600 — 2500, francuskie klepki za 1000 sztuk 9000—12000, angielskie fryzy dębowe 1500 — 1900, kloce bukowe I kl. 200—300, słupy bukowe I kl. parzone 1000—1300, te same nie parzone 1000—1250, fryzy bukowe 700—900, kloce klonowe I kl. 400—600, kloce jesionowe I kl. 600—750, kloce brzostowe I kl. 200—500, podkłady dębowe 270 cm. 54—65, podkłady bukowe 36—40.

Rynek drzewa miękkiego odznaczał się w ostatnich czasach w związku ze zbytem do Włoch względnym spokojem przy niezmienionych cenach. Tartaki jugosłowiańskie mają pomimo to i w tym dziale bardzo wiele zamówień do wykonania. Wielcy eksporterzy rumuńscy starają się nawiązać kontakt z eksporterami jugosłowiańskimi celem ustalenia jednolitych cen wytycznych na rynkach śródziemnomorskich. Do konkretnego porozumienia jeszcze jakoby nie doszło. Za drzewo tarte miękkie żądają zależnie od sortymentu 450—650 dinarów loco stacja załadowcza.

Gdański rynek

Na Gdańskim rynku drzewnym w dalszym ciągu sytuacja jest niewyjaśniona. Po zawarciu przez Polskę układu drzewnego z Niemcami i spowodowanej przez to zwyżce cen na rynku polskim, kupcy pruscy, którzy przedtem eksport swój kierowali prawie wyłącznie do Anglji, Francji i Belgji, wobec zmienionej konjunktury zorjentowali się w kierunku Niemiec, redukując swe obroty z zamorskimi rynkami zbytu do minimum. Nadzieje, związane z tegorocznym sezonem budowlanym w Niemczech, zawiodły jednak. Ciasnota gotówki powstrzymuje kupców niemieckich od większych zakupów i nie pozwala na rozwój ruchu budowlanego. Wstrzemięźliwość kupców niemieckich zmusza gdański handel drzewny do wznowienia kontaktu z rynkami zamorskimi, szczególnie z rynkiem angielskim, który zresztą również w ostatnich tygodniach zaczyna się drzewem polskiem coraz bardziej interesować. Wobec tego należy oczekiwać, że gdański handel drzewny w najbliższych miesiącach wróci do swej poprzedniej orjentacji w kierunku rynków zamorskich, traktując rynek niemiecki jedynie jako pomocniczy rynek zbytu.

Na rynku drzewa twardego popyt w dalszym ciągu jest większy od podaży.

Rynek angielski interesuje się szczególnie podkładami dębowymi i slipрами; ceny mają tendencję zwyżkową. Stolarki poszukuje na pol. rynku drzewnym gdańska dyrekcja kolejowa.

Materjał tarty przy dużem zaofiarowaniu z trudnością znajduje nabywców. Rynek angielski notuje dla tego artykułu ceny b. umiarkowane— rynek niemiecki z wyżej wymienionych powodów wogóle się od zakupów wstrzymuje. Franco Berlin wynoszą ceny za deski odziomkowe do 30 mm. 115 mk., $^{5}/_{4}$“ i $^{6}/_{4}$“ 120 mk.

W kwietniu b. r. wynosił gdański eksport drzewa 107.306 to, w tym 199.48 t. drzewa twardego i 87.858 t. drzewa miękkiego. Wśród odbiorców na pierwszem miejscu stoi Anglja (66.548 t.), dalej Belgja (14.778 to), Holandja (8.587 to), Niemcy (7.347 to), Francja (4.951 to), Danja (2.172 to), Norwegja (1.214 to), Szwecja (1.180 to), Finlandja (637 to), Australja (189 to), Argentyna (58 to), Ameryka (55 to), Włochy (45 to), Afryka, Persja, Kłajpeda i t. d. W pierwszych czterech miesiącach bieżącego roku wynosił eksport 39.700 to drzewa, w tym 673.95 to drzewa twardego.

* * *

W związku z wstąpieniem trzech przedstawicieli gdańskiego handlu drzewnego, pp. Jewelowskiego, Richtera i Goldbergera do rozszerzonego Komitetu Wykonawczego Rady Naczelnej stwierdza prasa gdańska, że płonne były jak się okazało, poprzednio żywione obawy, że związek gd. po swym przystąpieniu do polskiej organizacji centralnej wewnątrz tej organizacji będzie musiał niejednokrotnie działać na swoją własną szkodę. Powód do powstania tych obaw dała akcja polska, zmierzająca do uruchomienia spławu na Niemnie.

Rynek małopolski

Sytuacja w przemyśle i handlu drzewnym wykazuje w ostatnim czasie bardzo małe ożywienie, pomimo iż w tym czasie zazwyczaj z uwagi na sezon budowlany ruch jest ożywiony, ekspedycja i zamówienia liczne.

Eksport materjałów drzewnych jest bardzo słaby, z powodu zaś zupełnego prawie zastoju w ruchu budowlanym, również i w kraju sprzedaż była znikoma.

Ze strony angielskich importerów drewna jest popyt znikomy, a do Niemiec w dalszym ciągu eksportowane jest drewno w stanie okrągłym.

Przemysł drzewny rumuński opanował rynki afrykańskie i azjatyckie a więc Egipt, Lewantę, Marokko i Turcję a ilości drewna wywożonego z Rumunji do tych krajów przewyższają nawet cyfry przedwojennego eksportu. Rynki te jednak są ze względów taryfowych dla nas nie dostępne, a pozatem rząd rumuński w znacznej mierze popiera eksport drewna.

Zauważyć należy iż konsumcja krajowa bukowych progów kolejowych zaczyna się coraz bardziej rozszerzać. Próby dokonane co do wytrzymałości impregnowanych bukowych podkładów kolejowych dały korzystne wyniki, tak że przewidywany jest dla pokrycia zapotrzebowań kolei wielki popyt na te progi. Ponieważ w Małopolsce Wschodniej są ogromne zapasy materjałów bukowych, które były dotychczas głównie dla celów opałowych używane, jest to dla tutejszych producentów eksploatujących lasy bukowe objaw bardzo dodatni.

Co do poszczególnych gatunków drewna należy zauważyć:

D r e w n o o k r ą g ł e: Ceny za jodłę i świerk nie obniżyły się i utrzymały się na tym samym poziomie jak w miesiącu marcu, albowiem wywóz drewna okrągłego do Niemiec trwa w dalszym ciągu. Ceny za dębinę okrągłą z powodu braku popytu tak ze strony tartaków krajowych jak i na eksport obniżyły się. Płacono za dębinę dla tartaków krajowych $ 9.75 — $ 11 zależnie od sortymentu. Ceny za dębinę eksportową wynosiły $ 16—$ 24 zależnie od jakości dębiny, od sortymentu i przeciętnej grubości. Ceny te rozumieją się loco stacja załadowcza w Wschodniej Małopolsce.

Ceny drewna w Polsce

Gatunek	SORTYMENT	Jednostka	Warszawa		Rynek eksport. przeciętne ceny		Wilno		Wołyń i Polesie		Wschodnia Małopolska		Zachodnia Małopolska		Polska Zachodnia		UWAGI
			hurtowo loco wagon	loco skład detal.	loco wagon stacja	cena	loco wagon stacja	cena	loco wagon stacja	cena	loco wagon stacja	cena	loco wagon stacja	cena	loco wagon stacja	cena	
Sosna	bloki okr. od 30 cm. w cienkim końcu	1 m³			zał.	—	zał.	—	zał.	—							
	dłużyce (sztuka przec. 1 m³)	„			„	sh. 20	„	sh. 20	„	sh. 20							
	bloki tarte	„			„	sh. 72-75				160							
	deski i bale stolarskie	„	zł. 130-150	zł. 180							zał.	zł. 120					
	„ stolarskie boczne bez sęków	„	150-160	190		mk. 80				170			Kraków	zł. 160			
	„ środkowe	„			„	mk. 50											
	„ i bale ang. u. s.	1 std.					Wilno	£ 9-10	„	Ł 10—11	zał.	$9.25-9.75					
	„ obrzynane 1/2" do kantu	1 m³	85-90	115													
	„ „ 3/4" i 4/4"	„	90-95	120						zł. 80-85							
	„ „ 5/4" i 6/4"	„	110-115	130						zł. 100-110	zał.	zł. 95					
	bale obrzynane 2", 2 1/2", 3"	„	120	140									Kraków	zł. 105-110			
	deski wagonowe niem.	„			gran.	mk. 63					zał.	zł. 108					
	bale wagonowe niem.	„			„	mk. 60											
	kantówka obrzyn. niewym.	„	120	140					zał.	zł. 100	„	$ 10.5-11					
	„ wym. dł. do 7 m. s. do 20 cm.	„	130														
	„ ciosana	„	80	105													
	łaty (również świerkowe)	„	115-120	140							zał.	zł. 80-95					
	deski heblowane i szpuntowane	„	130	160			Wilno	zł. 110		zł. 100-110							
	słupy telegraficzne i maszty	„			zał.	sh. 23-24	„	sh. 23		sh. 24							podkłady
	kopalniaki	„			„	$ 3			zał.	$ 3.00	zał.	$2.70-2.80					sosnowe
	sleepry	1 szt.			Gdańsk	sh. 9.4-9.5	zał.	sh. 9									f-co gran.
	podkłady I-szy typ	„			zał.	zł. 8.20-8.30			„	$ 0.92							sh. 4.6
Świerk	dłużyce	1 m³			zał.	sh. 18	zał.	sh. 18			zał.	$4.00-4.60					
	deski	1 std.					Wilno	£ 8-9									
	bale	„			Gdańsk	£ 10.10					„	$ 43-48					
	papierówka	1 mp.			zał.	$ 2.90	Prostk.	$ 3.5-3.6			zał.	$ 2.5-2.6	Makosz.	$ 3.50			
Dąb	okrąglaki fornierowe . . I-szej kl.	1 m³			zał.	£ 9				£ 9							
	„ od 50 cm. wzwyż „ „	„			„	£ 5.10			zał.	£ 6							
	„ od 40 do 49 cm. „ „	„			„	sh. 70-75			„	sh. 70-75							
	„ od 30 do 39 cm. „ „	„			„	sh. 55-60			„	sh. 52-60							
	materjał tarty odziomkowy w blok.	„			Gdańsk	£ 4.15			Gdańsk	£ 4.10-5	zał.	$ 20-26					
	„ stolarski wszystkich grub.	„	175	230	„				zał.	Ł 3-3.5		$ 17-22	Kraków	zł. 170-190			
	„ 1" posadzkowy	„	150														
	kloce belgijskie	1 szt.			„												
	towar paryski	1 m³						£5.10-5.15	„	£ 4-7	zał.	zł. 225					
	podkłady typ pruski	1 szt.			„	$ 1.50						$ 1.50					
	bindry	wykł.			„	$ 12.25											
	klepka	„			Gdańsk	£ 12	zał.	£ 12									
	fryzy								„	Ł 5	zał.	$ 24-26					
	plan sony	st.kub.			zał.	sh. 4											
jesion	kloce bez sęków od 35 cm. w cienk. k.	1 m³			zał.	sh. 50					zał.	zł. 120					
	stolarka wszystkich grubości	„	220	260							„	zł. 175					
grab	kloce bez sęków od 25 cm. w cienk. k.	1 m³			zał.	sh. 25											
	stolarka wszystkich grubości	„	160	200													
olcha	kloce bez sęków od 25 cm. w cienk. k.	1 m³			zał.	sh. 35-36	zał.	sh. 36-37	zał.	sh. 38	zał.	zł. 70 „					
	stolarka wszystkich grubości	„	90-110	140													
brzoza	kloce bez sęków od 25 cm. w cienk. k.	1 m³			zał.	sh. 25	zał.	sh. 24-25		sh. 25							
	stolarka wszystkich grubości	„	110	150													
buk	kloce bez sęków od 30 cm. w cienk. k.	1 m³			zał.						zał.	$ 6-6.50					
	stolarka wszystkich grubości	„	140	190								$ 11.50-12	Kraków	zł. 80-90			
osika	kloce bez sęków od 25 cm. w cienk. k.	1 m³			zał.	sh. 30	zał.	sh. 30	zał.	sh. 30	zał.	zł. 65					

Ceny za kopalniaki wynosiły $ 2.70 do $ 2.80 za metr kubiczny, zaś za papierówkę $ 2.50 do $ 2.60 za metr przestrzenny loco wagon stacja załadowcza.

Materjały tarte miękkie: Żądano za bale holenderskie $ 10—10.20, za bale angielskie $ 9.25—9.75, za deski krajowe budowlane $ 9—9.50 loco wagon stacja załadowcza. Znaczniejszych transakcji nie dokonano.

Materjały tarte twarde: Ceny za te materjały na potrzeby krajowe obracały się w granicach $ 17—22, a za eksportowe $ 20—26 zależnie od wymaganych dymenzji i sortymentu. Ceny te utrzymały się pomimo zniżki cen za drewno okrągłe, a to z tego powodu, że ceny za materjały tarte dębowe były w ciągu całej zimy nieproporcjonalnie niskie w stosunku do cen za drewno okrągłe.

Deszczułki posadzkowe: Zapotrzebowanie na deszczułki obracało się w normalnych granicach odpowiednio do stanu budowli w miesiącu kwietniu. Pomimo zwyżkowej tendencji w miesiącu marcu ceny się obniżyły. Płacono za I kl. zł. 11.30 do zł. 11.50, za II kl. zł. 10 do zł. 10.20 za m^2 loco stacja załadowcza.

Rynek poleski

Sytuacja na rynku poleskim wyczekująca za wyjątkiem olchy, która jest stale poszukiwana przy bardzo mocnej tendencji. Spław drzewa okrągłego we wszystkich gatunkach, do Pińska trwa nadal. Do dzisiejszego dnia znajduje się na wodzie w Pińsku i w okolicy ok. 60.000 m^3 drewna okrągłego. Z tego jest około 40.000 m^3 sosny, przeważnie jeszcze nieoznaczonej do przeróbki. Część sosny jest już sprzedana i odejdzie spławem do Gdańska. Z pośród sosnowych materjałów tartych wzrasta zapotrzebowanie na bale belgijskie (bastings), jednakże do żadnych definitywnych transakcyj nie doszło. Tutejsi kupcy żądają za bale wymiarów $2^1/_2$“×6“, $6^1/_2$“ i 7“ £ 11.— za standard franco wagon stacja załadowcza.

Przy bardzo słabem zainteresowaniu się dębiną notowano następujące ceny: bloki dębowe od 40 cm. w c. k. dł. od 3 m. w zwyż £ 3.15 do 4.—. Kloce dębowe od 30 cm. w c. k. dł. od 3 m. wzwyż przec. średn. 35 cm.—£ 2.12 do Ł3.—. Kloce tartaczne od 23 cm. w c. k. od 3 m. dł. przeciętna szerokość 32/33 cm. 4 m. £ 2.—. Ceny rozumieją się za 1 m^3 franco wagon stacja załadowcza.

Materjał dębowy tarty. Towar luźny. (Lose Ware) grub. $^5/_4$ do 4“ £ 3.5. (Lose Ware) grub. 1“ Zł. 130.

Towar blokowy (Block-Ware XX) II kl. £ 4.10. (Block-Ware XX) I kl. £ 6.5. Deski obrzynane (Pariser Ware) I kl. £ 7.10. II kl. £ 5.—. III kl. £ 4.—. Fryzy zwyczajne (Continental) £ 5.—. Ceny rozumieją się za 1 m^3 franco wagon stacja załadowcza.

Dążenia rozwojowe sowieckiego eksportu drzewa

Rosja sowiecka wykazuje w ostatnich czasach wzmożoną działalność, mającą na celu rozszerzenie swych zagranicznych rynków zbytu. W latach 1921 do 1927 eksport sowieckiego drzewa do Holandji odbywał się wyłącznie za pośrednictwem Anglji. W międzyczasie eksport ten tak się rozwinął, że Sowiety stworzyły w Holandji własne przedstawicielstwo. Przedstawicielstwo to tak bardzo wpłynęło na wzrost bezpośredniego eksportu papierówki i podkładów kolejowych, iż wartość wywiezionego do Holandji drzewa w roku 1927 w porównaniu z rokiem 1926 wzrosła dwukrotnie. Drzewo sowieckie już obecnie pokrywa znaczny procent zapotrzebowania Holandji. Finansowanie tego eksportu leżało dotychczas w rękach banków angielskich, obecnie zaś zostało przejęte przez banki holenderskie, które zadeklarowały poważne sumy na ten cel pod warunkiem, że sowiecki bank państwowy przyjmuje gwarancje za transporty aż do momentu zafrachtowania. W kołach holenderskich przemysłowców drzewnych liczą się poważnie z możliwością dalszego wzrostu importu drzewa sowieckiego nawet do wysokości przedwojennej. Równie pomyślnie rozwija się eksport sowieckiego materjału drzewnego do Południowej Ameryki. Głównym przedmiotem eksportu są tu: dykty, forniery i materjał do wyrobu skrzynek na owoce. Ładunek wyżej wymienionych materjałów przybył niedawno do Południowej Ameryki.

Wypieranie kopalniaków przez stemple stalowe

Francuskie pismo fachowe, „Le Bois“, rozważa w numerze z dn. 3 maja plany przemysłowców węglowych z południowej Walji, którzy chcą zastąpić drzewo kopalniane przez stemple stalowe.

Jak opiewa odnośny raport francuskiego wicekonsula w Swansea (Walja) do posła francuskiego w Londynie — związek południowo-walijskich inżynierów (South Wales Institute of Engeneers) wyznaczył nagrodę za skonstruowanie stempli stalowych, któreby zastąpiłyby drewniane w kopalniach węgla. Już od dość dawna stal używana jest w tamtejszych kopalniach, ale jak dotychczas tylko w formie potężnych konstrukcyj sklepiennych. Obecnie inżynierowie projektują użycie stali w postaci zwykłych prętów, które mogłyby w zupełności wyrugować t. zw. kopalniaki. Co taka zmiana oznaczałaby dla Anglji łatwo wywnioskować z faktu, że rocznie sprowadzano z Francji do południowej Walji za 1.750.000—2.000.000 funtów szterlingów kopalniaków. Przy użyciu stalowych prętów suma ta przypadnie w udziale miejscowemu przemysłowi hutniczemu.

Capt. Carey, inspektor kopalni w Cardiff i Newport, zapytany o zdanie w tej sprawie, powiedział co nastepuje: Stemple stalowe muszą być zdatne do wielokrotnego użycia a to wskutek wysokiego kosztu ich produkcji, podczas gdy 80% drzewa kopalnianego może być użyte tylko jeden raz. Ażeby umożliwić wielokrotne użycie prętów stalowych koniecznym jest doskonały system zabezpieczenia ich. P. Carey wyobraża to sobie w ten sposób, że sklepienia sztolni i korytarzy byłyby podpierane także i przez odpadki kopalniane dzięki czemu z jednej strony wykluczonem by było zawalenie się sklepienia, z drugiej zaś strony gatunek wydobywanego węgla wskutek równomiernie rozłożonego ciśnienia polepszył by się. Pręty powinnyby być proste i nadające się do łatwego użycia.

P. Jones, dyrekfor kopalni Guest, Kaen i Nettlefold, wypowiada się również za użyciem prętów stalowych. Jest rzeczą ciekawą, że już przed 50 laty p. Jones robił podobne próby. P. Jones uważa, że główną zaletą stempli stalowych jest to, że dadzą się one wyzyskać do najrozmaitszego rodzaju konstrukcji, podczas gdy drzewo kopalniane sprowadzane bywa tylko w dwuch długościach a mianowicie: $6^1/_2$ stopy i 9 stóp, tak iż przy konieczności użycia mniejszych długości każdą sztukę trzeba obcinać. W większych przedsiębiorstwach powoduje to znaczne straty. Przy długościach większych niż 7 stóp, zdaniem p. Jonesa, żelaza nie należy brać pod uwagę.

Zagadnienie to nie zostało jeszcze

rozwiązane. Rząd angielski czyni jednak wszystko co jest w jego mocy aby te plany uczynić wykonalnemi; ma wszak dość powodów po temu. Przedewszystkiem wysokość importu zmniejszy się o okrągłe 5 miljonów f. szt. rocznie. Powtóre angielski przemysł hutniczy, w którym obecnie daje się odczuwać stagnacja, podniósłby się bardzo i kwestja bezrobocia byłaby do pewnego stopnia rozwiązana.

Pismo „Le Bois“ uważa za stosowne powiadomić przemysłowców drzewnych o tych zamiarach, w tym celu, by ewentualna strata tego rynku zbytu nie zastała ich nieprzygotowanymi.

Wiadomości handlowe

Transakcje

F-a Rathaus i Rochlin, Warszawa, sprzedała f-ie I. Goldberger, Gdańsk 3.000 m³ dłużyc sosnowych z lasów Augustowskich ze spławem.

F-a Rabmil, Słonim, sprzedała f-ie Feldhuhn u. Schmemann, Gdańsk przez f-ę Ronin, Warszawa większą partję klepki memelskiej i bindry.

F-a Exportarbor, Warszawa, sprzedała resztę swej dębiny w Rafałówce w ilości ok. 3.000 m³ (III kl.) f-ie B. Bystrzycki, T. A. w Orzechowie p. Września.

F-a Brambach, Gdańsk uzyskała od Dyrekcji L. P. w Radomiu roczny przydział ok. 15.000 m³ sosny dla swego dwutrakowego tartaku przy st. Zagożdżon.

F-a Rabmil, Słonim, sprzedała f-mie Salomon Hammer, Lwów ok. 1.500 m³ desek i bali sosnowych po cenie zł. 128 franco wagon stacja Iwacewicze.

F-a L. Milsztejn zakupiła od f-y Anglo-European w Warszawie ok. 2.000 m³. sosnowych materjałów tartych budowlanych loco wag. st. Stołbce.

Wyniki przetargów w L. P.

Dnia 24 maja w Nadleśnictwie Państwowem Czeszewie osiągnięto za metr sześc. dębu 73.29 zł., jesionu 71.33, wiązu 61.90, sosny III kl. 60.52, za m. p. szczap użytkowych, dębowych I kl. 33.67 zł., II—19.78, jesionowych I kl. 40.75, II—20.14, wiązu 20.00, opałowych dęb. 13.47, jesion. 14.31, wiąz. 14.00, sosny 13.38, wałków grab. 11.09, sosnowych 10.62. Dn. 19 maja tamże: drąg dębowy za sztukę 4.90, brzozowy 3.93, sosnowy 4.20, wałki brzoz. 12.67, sosn. I—10.99, II—8.77, szczapy sosnowe 12.19 zł.

W przeciągu ubiegłych dwóch miesięcy w Dyrekcji Warszawskiej Lasów Państwowych osiągnięto przeciętne ceny następujące: W Piotrkowie 5, kilom. od stacji, za metr sześc. sosny, przy 7 proc. murszu—72 zł. W Sokolnikach, 3 klm., 5 proc. murszu—63, świerku—63. W Gidlach, 20 klm., 2 proc. murszu i 5 proc. krzywych: sosny „41—50“ cm. 87, „31—40“ 76, „21—30“ 53, „20“ 47, świerku „41—50“ 78.50, „31 — 40“ 68.50, „21 — 30“ 53, „20“ 43 zł.

Vademekum leśników

Jak wiadomo wkrótce ukaże się wydawnictwo firmy „H. Hitschmann s Journalverlag“ Wiedeń I, Schauflergasse 6, p. t. „Vademekum für die Forst-und Holzwirtschaft“, opracowane przez wybitnych fachowców pod redakcją prof. inż. Marcheta, przy współudziale austrjackiego Ministerstwa Rolnictwa i Lasów oraz naczelnych związków fachowych. Celem twórców tej książki jest, przez celowy podział olbrzymiego materjału i zapewnienie sobie współpracy możliwie jaknajwiększej ilości wybitnych praktyków, stworzyć książkę, która zarówno fachowcom jak i właścicielom lasów dostarczyłaby wypróbowanych i cennych wiadomości i danych, nie istniejących jeszcze w literaturze fachowej. Wszystkie działy gospodarki drzewnej i leśnej są w niej tak opracowane i przystosowane do praktycznego użytku, że posługujący się tą książką znajdzie w niej dokładną radę i rzeczową odpowiedź na wszelkie możliwe kwestje, wchodzące w zakres jego zawodu. Sprawy teoretyczne poruszane są tylko wtedy, gdy chodzi o jakieś czysto naukowe uzasadnienie lub objaśnienie.

W dziele tem opracowane są również kraje ościenne. Tak właściciele lasów oraz fachowcy z poza Austrji znajdą również bogaty materjał.

Ażeby udostępnić tę książkę możliwie jaknajszerszym warstwom ustalono cenę jej na zł. 4.40 za każdy z 12 zeszytów. Cena całości wynosi zł. 52.— w płóciennej oprawie ze skórzanym grzbietem. Zeszyty ukazywać się będą co miesiąc i zaczną wychodzić prawdopodobnie w końcu września r. b.

Wiadomości Związkowe

Zngadnienie kredytowe, którego pozytywne rozwiązanie oddziałałoby niewątpliwie w decydującej mierze na poprawę obecnego ciężkiego położenia w przemyśle drzewnym, skupia w dalszym ciągu uwagę kół kierowniczych Rady Naczelnej. W związku z wynikami konferencji w sprawie prawnego zapezpieczenia kredytów w przemyśle drzewnym, przedmiotem szczegółowych rozważań jest kwestja nowelizacji rozporządzenia o zastawie rolniczym. Wedle zgodnej opinji kół zainteresowanych zamierzona nowelizacja iść winna w kierunku przystosowania istniejącej konstrukcji zastawu rolniczego do potrzeb i wymogów przemysłu drzewnego. W celu uzgodnienia stanowiska w powyższej sprawie odbyła się w dniu 30 maja r. b. specjalna narada z udziałem pp. Prezesa A. Dąbrowskiego, D-ra Peschel'a z B. G. K., br. R.Battaglji, Mecenasa Urbanowicza, Mecenasa Dyr. Huperta, Szatensztajna, inż. Fr. Borsuka, oraz przedstawicieli biura Rady Naczelnej i Związków Warszawskich. Za podstawę dyskusji przyjęto projekt noweli do rozporządzenia, opracowany przez Mec. Szatensztajna.

W wyniku szczegółowej debaty, która dała możność wszechstronnego oświetlenia całości konstrukcji i jej poszczególnych fragmentów, postanowiono projekt mec. Szatensztajna rozesłać do zaopinjowania zainteresowanym związkom drzewnym.

Po uzgodnieniu zgłoszonych poprawek i ewentualnych uzupełnień nastąpi ustalenie ostatecznej redakcji.

Nowela do rozporządzenia, która rozszerzyłaby zbyt szczupłe granice zastosowania zastawu rolniczego, a tem samem udostępniła jego dobrodziejstwa przedsiębiorstwom przemysłu drzewnego, może oczywiście uzyskać moc obowiązującą dopiero z chwilą uchwalenia odnośnej ustawy przez Sejm.

Rozumiejąc doniosłość tej sprawy dla przemysłu drzewnego, Rada Naczelna poczyni starania aby odnośne zamierzenia uzyskały w jaknajrychlejszym czasie sankcję ustawodawczą.

Dnia 4 b. m. odbyło się pod przewodnictwem p. Prezesa Dąbrowskiego posiedzenie istniejącego przy Radzie Naczelnej Komitetu Wystawowego, który kieruje pracami organizacyjnemi, związanemi z udziałem przemysłu drzewnego w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. Stosownie do Uchwał Walnego Zebrania Rady z dn. 21 maja r. b. Komitet Wystawowy ustalił szczegółowe warunki współpracy z p. Inż. Franciszkiem Borsukiem, który z ramienia Rady Naczelnej Związków Drzewnych prowadzić będzie akwizycję zgłoszeń wystawców w Pawilonie „Przemysłu Drzewnego" na Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu. W zakresie prac organizacyjnych p. Inż. Borsuk ma zapewnione jaknajdalej idące poparcie moralne Rady Naczelnej i czynne współdziałanie wszystkich należących do niej Związków Drzewnych.

Akcja ta, zmierzająca do zapewnienia przemysłowi drzewnemu reprezentacji na wystawie, godnej jego siły i znaczenia w życiu gospodarczem kraju, wywołała żywe zainteresowanie w najpoważniejszych sferach przemysłu drzewnego. Najwymowniejszym tego dowodem, który świadczy o wysokim poziomie obywatelskim polskich przemysłowców drzewnych, są liczne zgłoszenia ze strony szeregu firm, które zadeklarowały w poważniejszych rozmiarach swój udział w pawilonie „Przemysłu Drzewnego".

Do chwili obecnej zarejestrowano zgłoszenia firm następujących:

1) Przemysł i Eksport Leśny, Sp. Akc.
2) B. Krygier.
3) Tow. Starachowickich Zakładów Górniczych, Sp. Akc.
4) Zygmunt Heller, Sp. Akc.
5) Feliks Wierciński.
6) Samuel Katz i S-ka.
7) Trak, Sp. Akc.
8) Bracia Krugman i A. Monitz, Białystok.
9) Sp. Akc. Drzewnego Przemysłu i Handlu.
10) L. Milsztejn.
11) Przemysł Leśny „Rozwadów-Kępa", Sp. z o. o.
12) Przemysł Leśny „Tur" Sp. z o. o.
13) Boismine, Sp. z o. o.
14) Tel. Sp. Akc.
15) Polska Spółka Drzewna „Century", Sp. z o. o. Białowieża.
16) Ordynacja Zamoyska — Zwierzyniec.
17) Sz. B. Liwszyc.
18) Horacy Heller, Sp. Akc.
19) Maurycy L. Wilhouse—Bydgoszcz.
20) B. Bystrzycki, Sp. Akc.—Orzechowo.
21) I. Sołecki, Fabr. korków—Poznań.
22) Wiór, Fabr. skrzyń—Warszawa.
23) Związek Fabrykantów Dykt i Fornierów i inne.
24) S-ka Akc. Drzewo Poznań.

Osiągnięte dotychczas wyniki upoważniają do wyrażenia nadziei, że Pawilon „Przemysłu Drzewnego" na Wystawie Krajowej w Poznaniu, wykonany według planów znanego architekta inż. Skaczkowskiego, skupi pod wspólnym dachem pokaźną liczbę największych przedsiębiorstw reprezentujących siłę i znaczenie przemysłu drzewnego, jego prężność rozwojową i zdolności organizacyjne.

Targi Wileńskie

Przed kilku miesiącami Polska Liga Gospodarcza postanowiła zorganizować w r. 1928 w Wilnie wystawę rolniczo przemysłową.

Przy powzięciu omawianej decyzji kierowano się przedewszystkiem momentami gospodarczymi, a mianowicie koniecznością zwiększenia konsumpcji wewnętrznej, która na terenie kresów wschodnich jest jeszcze bardzo nikłą, i możnością zwiększenia eksportu do Łotwy i innych państw nadbałtyckich, jak również na Litwę i do Rosji północnej i środkowej. Kraje te, stojąc niżej pod względem gospodarczym i przemysłowym od Polski, winny być opanowane przez przemysł i handel polski.

Brano również pod uwagę momenty polityczne, mając na względzie podkreślenie polskości Wilna w związku z ciągle wysuwanemi, nierzeczowemi pretensjami Litwy.

Inicjatywa Polskiej Ligi Gospodarczej spotkała się z dużem poparciem sfer społeczno gospodarczych kresów północnych. Na zasadzie wzajemnego porozumienia został zorganizowany Komitet wykonawczy I-ych targów północnych i wystawy rolniczo-przemysłowej. W ten sposób ideja polskiej ligi gosp. zorganizowania wystawy rolniczo przemysłowej została powiększona przez stworzenie targów północnych, w ramach których została pomieszczona wystawa rolniczo-przemysłowa.

Protektorat nad targami i wystawą objął p. Marszałek Józef Piłsudski.

Termin targów i wystawy oznaczony został na okres od 18 sierpnia do 9 wrześnla r. b.

Terenem wystawy jest ogród Bernadyński i park im. Żeligowskiego, położone nad malowniczymi brzegami rzeki Wilenki i obejmujące powierzchnię około 20 hektarów.

Tow. Ubezpieczeń „Europa"

Z chwilą ustabilizowania waluty i warunków gospodarczych w Polsce, ludność lokuje swe oszczędności oparte na ryzyku życia w krajowych towarzystwach ubezpieczeń.

Do najpoważniejszych z pośród tego rodzaju instytucji w dziale ubezpieczeń życiowych należy Towarzystwo „Europa", znane ogólnie ze swej oszczędnej, solidnej i sprawnej gospodarki finansowej, dowodem czego są przytoczone niżej cyfrowe dane o zebranych składkach oraz przyznanie ubezpieczonym wzorem lat poprzednich dywidendy w wysokości 20 proc. również i za 1927 rok, co daje prawdziwy wyraz dbałości o klijentelę.

Ogólny zbiór składek wszystkich towarzystw ubezpieczeń w Polsce w dziale życiowym wynosił:

w roku 1924—2.861 tys., z tego przypada na Tow. „Europa" 288 tys., w roku 1925—6.472 tys., z tego przypada na Tow. „Europa" 1.016 tys., w roku 1926—7.651 tys., z tego przypada na Tow. „Europa" 1.192 tys., w roku 1927 — 12.892 tys., z tego przypada na Tow. „Europa" 2.936.741.79 zł.

Zatem Towarzystwo „Europa“ zebrało w roku 1927 23 pr. czyli prawie jedną czwartą część ogólnego zbioru składek towarzystw polskich, działających na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Suma zebranych przez T-wo „Europa“ składek w roku 1927 stawia więc je na pierwszem miejscu wśród towarzystw ubezpieczeniowych w naszym kraju.

CENY OGŁOSZEŃ

TARYFA KRAJOWA

OKŁADKA I-sza str., dolny pas 30×200 mm — zł. 220.—, II-ga i III-cia str., 1/1 str. — zł. 420.—, 1/2 str. zł. — 250.—, 1/4 str. zł. — 150.—, IV-ta str. 1/1 str. zł. 400.—, 1/2 str. zł. 220.—, 1/4 str. zł. 120.—. Ogłoszenia wewnątrz numeru: za 1 milimetr jednoszpaltowy przed tekstem — gr, 80, w tekście — gr. 90, za tekstem — gr. 75, drobne — gr. 15 za słowo. Od cen powyższych żadnych rabatów się nie udziela. Za terminowy druk administracja nie odpowiada. Strona = 3 szpaltowa.

TARYFA ZAGRANICZNA, CENY W DOLARACH

OKŁADKA: I-sza str. dolny pas 30×200 mm 30.—, II-ga i III-cia str., 1/1 str. 45.—, 1/2 str. 30.—, 1/4 str. 20.—, IV-ta str. 1/1 str. 40,— 1/2 str. 25.— 1/4 str. 15.—. Ogłoszenia wewnątrz numeru: 1 milimetr jednoszpaltowy: przed tekstem 0.15, w tekście 0,20, za tekstem 0.15 drobne — 0.05 za słowo.

Wydawca: Spółka Wydawnicza Drzewna S-ka z ogr. odp. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: Adam Łada-Bieńkowski.

Zakł. Graf. „ARBOR", Warszawa, Solec 50, tel. 221-92